

Az észt jogszabályok három fizetéseképtelenségi eljárást különböztetnek meg: a csődeljárást, az átszervezési eljárást és az adósságátalakítási eljárást. Jogi személyek tekintetében a csődeljárás iránti kérelem benyújtására és feldolgozására, valamint a csődeljárás lefolytatására a csődtörvény az irányadó. Az átszervezési törvény az irányadó azon átszervezési eljárásokra, amelyek segítségével jogi személyek kötelezettségeiket átalakíthatják. A természetes személyek fizetéseképtelenségi eljárásának megindítására és lefolytatására a természetes személyek fizetéseképtelenségéről szóló törvény az irányadó, tekintet nélkül arra, hogy az adott személy önfoglalkoztató-e. A természetes személyek fizetéseképtelenségéről szóló törvény szabályozza a természetes személy tekintetében a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtását is. Fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelemmel természetes személy adóssal szemben minden típusú fizetéseképtelenségi eljárás megindítható: csőd megállapítása, csőd megállapítása és az adós kötelezettségeinek elengedése iránti eljárás indítása, illetve adósságátalakítási eljárás indítása. Csőd megállapítása esetén nem a természetes személyek fizetéseképtelenségéről szóló törvény irányadó; a csődeljárás lefolytatása a csődtörvény rendelkezései szerint történik. A jogi személyek és természetes személyek csődeljárásának lefolytatási módja hasonló. E törvények szövege elérhető észt és angol nyelven Észtország hivatalos online közzétételi oldalán, a *Riigi Teataján* (állami közlöny) keresztül.

A csődeljárás célja a hitelezők követeléseinek az adós vagyonából történő kielégítése az adós vagyonának átruházásával vagy az adós vállalkozásának helyreállításával. A csődeljárás révén a természetes személy adósnak lehetősége van szabadulni adósságai alól. A csődeljárás folyamán azonosítják az adós fizetéseképtelenségének okát.

A vállalkozás átszervezésének célja a gazdasági nehézségek leküzdése, a likviditás helyreállítása, a jövedelmezőség javítása és a fenntartható gazdálkodás biztosítása az átszervezési terv alapján hozott intézkedésekkel. Valamely vállalkozás átszervezése nem korlátozza a fizetéseképtelenség elkerülésére fennálló egyéb lehetőségeit. Az átszervezési eljárások során fontos a vállalkozás, a hitelezők és bármely harmadik fél érdekeinek és jogainak védelme és figyelembevétele.

Az adósságátalakításának célja az adós fizetőképességi problémáinak leküzdése és a csődeljárás elkerülése. Figyelembe veszik az adós és hitelezők jogos érdekeit. Az adósságátalakítási eljárás lehetővé teszi az adós számára, hogy átalakítsa fizetési kötelezettségeit (személyes adósságait) a fizetési határidő meghosszabbításával, részletekben történő fizetéssel vagy a kötelezettség mértékének csökkentésével.

A fizetéseképtelenségi eljárásról szóló, 2015. május 20-i (EU) 2015/848 európai parlamenti és tanácsi rendelet (átolgozás) hatálya kiterjed a csődeljárásokra és az adósságátalakítási eljárásokra is.

1 Ki ellen indítható fizetéseképtelenségi eljárás?

Az észt jog szerint természetes személyek az emberek, és a fizetéseképtelenséget szabályozó jogszabályok nem tesznek különbséget a természetes személyek között aszerint, hogy kereskedelmi vagy szakmai minőségben járnak-e el (más szóval nem tesznek különbséget az önálló vállalkozók és a fogyasztók között). A jogi személyek jogszabály alapján létrehozott jogalanyok. A jogi személy magánjogi jogi személy vagy közjogi jogi személy lehet. „Magánjogi jogi személy” az a jogi személy, amelyet magánérdekből, a megfelelő típusú jogi személyekre vonatkozó jogszabály alapján alapítottak. Magánjogi jogi személyek a közkereseti társaságok, a betéti társaságok, a korlátozott felelősségű társaságok, a részvénytársaságok, a kereskedelmi szövetségek, az alapítványok és a nonprofit egyesületek. Közjogi jogi személyek az állam, a területi önkormányzatok és a közérdekből, a vonatkozó jogszabálynak megfelelően alapított egyéb jogi személyek.

1. Csődeljárás

Csődeljárásra fizetéseképtelen jogi és természetes személyekkel szemben kerül sor. Az állam és a területi önkormányzatok nem jelenthetnek csődöt.

2. Átszervezési eljárás

Átszervezési eljárás csak magánjogi jogi személy vonatkozásában folytatható le.

3. Adósságátalakítási eljárás

Fizetőképességi problémákkal küzdő természetes személyek esetében adósságátalakítási eljárást folytatnak le, tekintet nélkül arra, hogy önfoglalkoztatók-e.

4. A kötelezettségvállalások visszavonása iránti eljárás

A természetes személy kötelezettségeinek visszavonása iránti eljárás a fizetőképességi problémákkal küzdő természetes személyek vonatkozásában folyik, függetlenül attól, hogy önfoglalkoztatók-e.

2 Mik a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

1. Fizetéseképtelenségi eljárás megindítása jogi személy adóssal szemben

1.1. Csődeljárás

A csőd az adós fizetéseképtelenségének bírósági ítélettel történő megállapítását jelenti. Ennek megfelelően a csődeljárás megindításának első legfőbb feltétele az a tény, hogy az adós fizetéseképtelen.

Az adós akkor fizetéseképtelen, ha hitelezői lejárt követeléseit nem tudja kielégíteni, és ez az állapot az adós pénzügyi helyzete miatt nem ideiglenes. A jogi személy adós fizetéseképtelen akkor is, ha az adós vagyona nem fedezi a tartozásait, és ez az állapot az adós pénzügyi helyzete miatt nem ideiglenes. Kötelezettségnek minősül a le nem járt követelés is. Ha a csődeljárás iránti kérelmet az adós nyújtja be, a bíróság akkor is megállapítja a csődöt, ha a fizetéseképtelenség jövőbeli bekövetkezése valószínű. Ha a csődeljárás iránti kérelmet az adós nyújtja be, az adós fizetéseképtelenségét kell vélelmezni. A csődeljárás megindításának második legfontosabb feltétele a csődeljárás iránti kérelem benyújtása, amelyet az adós vagy egy hitelező nyújthat be. Ha a csődeljárás iránti kérelmet az adós nyújtja be, a kérelemben alá kell támasztania fizetéseképtelenségét. Amennyiben a csődeljárás iránti kérelmet hitelező nyújtja be, a kérelemben alá kell támasztania az adós fizetéseképtelenségét, és bizonyítania kell a követelése fennállását. A törvényben meghatározott esetekben más személyek is kérhetik a csődeljárás megindítását, ilyenkor, ha a törvény másként nem rendelkezik, a hitelezőkre vonatkozó rendelkezések vonatkoznak rájuk.

A bíróság felszólíthatja a kérelmet benyújtó hitelezőt, hogy helyezzen bírói letétbe egy, a bíróság által megállapított pénzüsszeget az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és költségeinek fedezeteként, amennyiben valószínűsíthető, hogy a csődeljárás alá vont vagyon nem lesz elegendő azok

fedezésére. Amennyiben a hitelező az összeget nem helyezi letétbe, az eljárás megszűnik. Ha a csődeljárás megindítása iránti kérelmet benyújtó hitelezők fizetéseképtelen munkáltatói alkalmazottai, akik nem fizetik meg a csődeljárás folytatásához szükséges, letétként megállapított összeget, fizetéseképtelenség esetén járó támogatást kérhetnek az államtól (az *Eesti Töötukassa* [az ész munkanélküli biztosítási alap] útján).

A bíróság elfogadhatatlannak nyilvánítja a hitelező csődeljárás iránti kérelmét, ha abból nem tűnik ki egyértelműen, hogy a kérelmezőnek követelése áll fenn az adóssal szemben, ha a kérelem nem támasztja alá az adós fizetéseképtelenségét, vagy olyan követelésen alapul, amely átszervezési terv tárgyát képezi. A bíróság abban az esetben is elfogadhatatlannak nyilvánítja a csődeljárás iránti kérelmet, ha ezt a polgári perrendtartásban rögzített bármely egyéb ok indokolja.

A csőd megállapítása és a csődeljárás megindítása előtt úgynevezett előzetes eljárás lefolytatására kerül sor. Ha a bíróság úgy dönt, hogy elfogadhatónak nyilvánítja a csődeljárás iránti kérelmet, ideiglenes vagyonfelügyelőt jelöl ki. A bíróság az adós pénzügyi helyzetére tekintettel úgy is megállapíthatja az adós csődjét, hogy nem jelöl ki ideiglenes vagyonfelügyelőt. Ha a bíróság nem jelöl ki ideiglenes vagyonfelügyelőt, a csődeljárás iránti kérelem alapján indult eljárás nem folytatódik, hanem megszüntetésre kerül. Az ideiglenes vagyonfelügyelő felméri az adós vagyont, ideértve az adós kötelezettségeit és az adós vagyont érintő végrehajtási eljárásokat, és ellenőrzi, hogy elegendő-e az adós vagyona a csődeljárás költségeinek fedezésére. Az ideiglenes vagyonfelügyelő értékeli az adós pénzügyi helyzetét és fizetőképességét, valamint az adós vállalkozása tevékenységeinek folytatására és – amennyiben az adós jogi személy – az adós helyreállítására vonatkozó kilátásokat, biztosítja az adós vagyonának megőrzését stb. Az ideiglenes vagyonfelügyelő tevékenységének fel kell tárnia, hogy a csődeljárás iránti kérelemnek helyt kell-e adni, vagy el kell-e utasítani azt.

A bíróság a csőd megállapítása nélkül szünteti meg az eljárást, tekintet nélkül az adós fizetéseképtelenségére, ha az adós vagyona nem fedezi a csődeljárás költségeit, és ha nincs lehetőség a vagyon visszaszerzésére vagy az ügyvezető szerv tagja elleni követelés érvényesítésére.

A bíróság a csődöt határozatban állapítja meg (a csődöt megállapító határozat). A csődöt megállapító határozatnak tartalmaznia kell a csőd megállapításának időpontját. A csődeljárás a csőd megállapításával kezdődik.

Ha a bíróság a csődöt megállapítja, erről haladéktalanul hirdetményt (csődeljárási hirdetmény) tesz közzé a hivatalos lapban, az *Ametlikud Teadaandedben* (hivatalos közlemények).

A csődöt megállapító határozat azonnal végrehajtható. A csődöt megállapító határozat végrehajtását nem lehet felfüggeszteni vagy elhalasztani, és a csődöt megállapító határozat végrehajtásának törvényben meghatározott módjától vagy eljárásától nem lehet eltérni. Amennyiben magasabb fokú bíróság hatályaon kívül helyezi a csődöt megállapító határozatot, ez nincs hatással a vagyonfelügyelő által vagy vele szemben tett jogcselekmények érvényességére. Az adós és a kérelmet benyújtó hitelező a csődöt megállapító határozat ellen a csődeljárási hirdetmény közzétételét követő 15 napon belül fellebbezhet. Az adós és a csődeljárás iránti kérelem benyújtója a körzeti bíróság fellebbezés tárgyában hozott határozata ellen a Legfelsőbb Bírósághoz fellebbezhet. A vagyonfelügyelő nem fellebbezhet az adós nevében, és nem képviselheti az adóst a fellebbezési tárgyalás során.

Amennyiben hirdetményt vagy eljárási iratot kell közzétenni a csődeljárás során, ezt az *Ametlikud Teadaandedben* kell megtenni. A bíróság a csődeljárás iránti kérelem tárgyában tartandó meghallgatás helyére és idejére vonatkozó hirdetményt tehet közzé az *Ametlikud Teadaandedben*. Az adós csődjét megállapító határozatról szóló hirdetményt (csődeljárási hirdetmény) a bíróság haladéktalanul közzéteszi az *Ametlikud Teadaandedben*.

1.2. Átszervezési eljárás

Az átszervezési eljárás megindításához a vállalkozásnak erre irányuló kérelmet kell benyújtania.

A bíróság megindítja az átszervezési eljárást, ha az átszervezési eljárás megindítása iránti kérelem megfelel a polgári perrendtartásban és az átszervezési törvényben foglalt követelményeknek, és ha a vállalkozás megfelelően alátámasztotta, hogy:

valószínűsíthetően fizetéseképtelenné válik a jövőben;

szükséges a vállalkozás átszervezése;

a vállalkozás gazdálkodása az átszervezést követően várhatóan fenntarthatóvá válik.

A vállalkozás hozzájárulásával átszervezési kérelmet a vállalkozás hitelezője is benyújthat.

Az átszervezési eljárás megindítására akkor kerül sor, ha az átszervezési kérelem megfelel a jogszabályi követelményeknek, és azt a vállalkozás vagy a hitelező azt igazol, indokolt érvekkel támasztja alá, amely szerint a vállalkozás nem tartósan fizetéseképtelen, de a jövőben valószínűsíthetően fizetéseképtelenné válik; szükséges a vállalkozás átszervezése; a vállalkozás gazdálkodása az átszervezést követően valószínűsíthetően fenntarthatóvá válik. Az átszervezési eljárás nem indul meg, ha a vállalkozás ellen csődeljárást indítottak; bírósági határozat a vállalkozás kötelező felszámolását rendelte el, vagy utólagos felszámolás van folyamatban; a vállalkozás esetében folytatott átszervezési eljárás lezárása óta kevesebb, mint két év telt el.

A bíróság az átszervezési eljárás megindítása iránti kérelem kézhezvételétől számított hét napon belül határozat útján megindítja az átszervezési eljárást.

Az átszervezési határozat többek között a következőket tartalmazza:

az átszervezési tanácsadónak kinevezett személy adatai;

az átszervezési terv elfogadásának határideje;

az az időszak, amelyen belül az átszervezési tervet be kell nyújtani jóváhagyásra a bírósághoz (főszabályként ez nem lehet több 60 napnál; szükség esetén a bíróság a határidőt 90 napra meghosszabbíthatja);

a vállalkozás által az átszervezési tanácsadó díjazását és költségeit fedező letétként a kijelölt számlára befizetendő összeg, valamint az a határidő, amelyen belül a vállalkozásnak azt meg kell fizetnie.

Az átszervezési eljárás megindításának joghatásai a következők:

a bíróság felfüggeszti a vállalkozás vagyonára vezetett végrehajtási eljárásokat vagy más kötelező végrehajtást az átszervezési terv jóváhagyásáig vagy az átszervezési eljárás lezárásáig azon végrehajtási eljárások kivételével, amelyek munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti követelések teljesítésére irányulnak;

a bíróság a vállalkozás vagy az átszervezési tanácsadó kérelme alapján feloldja a vállalkozás vagyonára kiszabott lefoglalást vagy megváltoztatja annak tartalmát, kivéve a vállalkozás vagyonára a büntetőeljárásban történő esetleges elkobzás vagy elkobzás helyettesítésének biztosítása érdekében alkalmazott lefoglalást, vagy a munkaviszonyból eredő követelés biztosítása érdekében alkalmazott lefoglalást, ha ez az átszervezési eljárás lefolytatásához szükséges;

a vállalkozással szemben érvényesíthető késedelmi kamat vagy időarányosan növekvő kötbér számítása az átszervezési terv jóváhagyásáig felfüggesztésre kerül;

a bíróság a vállalkozás kérelme alapján és az átszervezési tanácsadó kérelméhez csatol jóváhagyásával, vagy az átszervezési tanácsadó kérelme alapján az átszervezési terv jóváhagyásáig vagy az átszervezési eljárás lezárásáig felfüggesztheti a vállalkozással szembeni olyan vagyoni követeléssel kapcsolatos bírósági eljárást, amelyben még nem született ítélet, kivéve a munkaviszony alapján benyújtott követelés esetét, míg büntetőügyben a bíróság nem függeszti fel a bírósági eljárást;

hitelező által benyújtott csődeljárási kérelem alapján a bíróság az átszervezési terv jóváhagyásáig vagy az átszervezési eljárás lezárásáig elhalasztja az ideiglenes csődgondnok kinevezésére vonatkozó döntést;

az átszervezési eljárás megindításakor a vállalkozás megtartja a vállalkozás eszközei feletti rendelkezési jogot, de haladéktalanul tájékoztatnia kell az átszervezési tanácsadót minden olyan ügyletről, amely túlmutat a rendes üzleti tevékenységen.

Ha egy vállalkozás egyéb intézkedések, különösen a biztosítéki jog gyakorlásának felfüggesztését kéri, a bíróság a vállalkozás vagy az átszervezési tanácsadó kérelme alapján ezeket az intézkedéseket az átszervezési terv jóváhagyásáig vagy az átszervezési eljárás lezárásáig felfüggesztheti, ha ez az átszervezéshez szükséges vagy segíti az átszervezési tervről folytatandó tárgyalásokat. Az intézkedések nem függeszthetők fel a munkaviszonyon alapuló igények esetében.

Az átszervezési eljárás megindításakor a csődtörvényben és a végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyvben előírt ügyletek vagy egyéb cselekmények visszatéríttetésének határideje meghosszabbodik az átszervezési eljárás megindításától az átszervezési eljárás lezárásáig terjedő időtartammal. A meghosszabbított határidő nem haladhatja meg az ideiglenes csődgondnok kinevezését vagy a végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyvben meghatározott visszatéríttetési határidők kezdetét megelőző nyolc évet.

Amennyiben a bíróság úgy dönt, hogy megindítja az átszervezési eljárást, és átszervezési határozatot hoz, az átszervezési tanácsadó haladéktalanul megküldi az átszervezési értesítést a hitelezőknek, amelyben tájékoztatja őket az átszervezési eljárás megindításáról és a vállalkozással szembeni követelésük adósságok listája szerinti mértékéről.

2. Fizetéseképtelenségi eljárás megindítása természetes személy adóssal szemben

2.1. Fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtása, megbízható szakember kijelölése és kérelem tárgyalása

Fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet a természetes személy adós ellen maga az adós vagy az adós hitelezője nyújthat be. Az adós házastársak közös fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet nyújthatnak be. Fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelemmel minden típusú fizetéseképtelenségi eljárás megindítható természetes személy adóssal szemben, beleértve a csődeljárást is.

Fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet a természetes személyek fizetéseképtelenségéről szóló törvény 9. §-a alapján megállapított formanyomtatványoknak megfelelően kell benyújtani, amelyek használata kötelező.

A kérelemben az adósnak ismertetnie kell fizetőképeségi problémáinak jellegét, és áttekintést kell adnia pénzügyi helyzetéről, beleértve eszközeit, kötelezettségeit, bevételeit és kiadásait. A fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelemben a hitelezőnek igazolnia kell az adós fizetéseképtelenségét, vagy ki kell fejtenie az adós fizetőképeségi problémáinak jellegét.

A fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet az adós lakóhelye vagy az önálló vállalkozó vállalkozásának székhelye szerinti megyei bírósághoz kell benyújtani. Feltételezett, hogy a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtása előtt egy évvel a népeség-nyilvántartásban feltüntetett lakóhely a természetes személy lakóhelye, és a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtása előtt egy évvel a nyilvántartásban feltüntetett székhely az önfoglalkoztató vállalkozásának székhelye, amennyiben nem bizonyítják, hogy az adós lakóhelye vagy székhelye máshol van. A házastársak közös fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmét a házastársak közös lakóhelye szerinti megyei bírósághoz kell benyújtani. Ha a házastársaknak nincs közös lakóhelyük, a kérelmet a házastársak választása szerint az egyik házastárs lakóhelye vagy a vállalkozás székhelye szerinti megyei bírósághoz kell benyújtani.

A bíróság dönt a kérelem befogadásáról. Ha a bíróság befogadja a kérelmet, egy megbízható szakembert jelöl ki az adós számára.

Ha a megbízható szakembert kijelölik, az adóssal szemben érvényesíthető késedelmi kamat vagy időarányosan növekvő kötbér számítása az adósságátalakítási terv jóváhagyásáig vagy az eljárás lezárásáig felfüggesztésre kerül. Ez alól kivételt képeznek azok a követelések, amelyek átalakítását az adós nem kívánja vagy ha az adós csődjét megállapítják. Megbízható szakember kijelölése esetén a hitelező nem mondhatja fel az adóssal kötött szerződést a pénzügyi kötelezettség fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtását megelőzően bekövetkezett megszegésére hivatkozva, és nem tagadhatja meg az említett szerződésből eredő kötelezettségeinek teljesítését, kivéve, ha ezt a bíróság engedélyezi.

Megbízható szakember kijelölése esetén a bíróság felfüggeszti az adós vagyonával kapcsolatban pénzügyi visszafizetésére indított végrehajtási eljárásokat vagy más kötelező végrehajtást az adósságátalakítási terv jóváhagyásáig vagy az eljárás lezárásáig. A bíróság ugyanezen ideig:

felfüggesztheti az adóssal szemben még el nem bírált pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat is;

megszüntetheti a biztosítási intézkedéseket, ideértve a fizetési számlák lefoglalását is;

megtilthatja a hitelezőknek, hogy az adós által nyújtott biztosítékból eredő jogait gyakorolják, ideértve a biztosítékul szolgáló vagyontárgy értékesítését vagy értékesítésének követelését;

más ideiglenes jogvédelmi intézkedést alkalmazhat, ideértve a csődeljárás iránti kérelmet biztosító intézkedéseket is.

A bíróság nem függeszti fel a büntetőeljárásban a pénzbüntetés kiszabásáról vagy elkobzásról vagy annak pótlásáról való döntésre, illetve a szabálysértési ügyekben kiszabott pénzbüntetés elleni fellebbezések tárgyalására vonatkozó bírósági eljárást, és nem alkalmazza az e szakasz 3. alpontjában említett egyéb intézkedéseket az adós vagyonára a büntetőeljárásban történő esetleges elkobzás vagy elkobzás pótlásának biztosítása érdekében elrendelt lefoglalás vagy bírósági jelzálog jog tekintetében.

A hitelező jogos érdekeit figyelembe véve a bíróság a hitelező kérelme alapján engedélyezheti a felfüggesztett végrehajtási eljárás folytatását, és lehetővé teheti a hitelező számára az adós által nyújtott biztosítékból eredő jogok gyakorlását is az adós csődjének megállapítása, az átszervezési terv jóváhagyása vagy az eljárás lezárása előtt.

A megbízható szakember meghatározza az adós pénzügyi helyzetét, elkészíti az adós vagyonának és tartozásainak listáját, és azt az adós nevében és jóváhagyásával benyújtja a bíróságnak. A megbízható szakember benyújtja a bíróságnak arra vonatkozó értékelését is, hogy az adós fizetőképeségi problémáinak elbírálása érdekében mely eljárásokat kell megindítani. A bíróságot az értékelés nem köti.

Ezt követően a bíróság megtárgyalja a fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmet, és meghozza a következő ítéletek egyikét:

megállapítja az adós csődjét;

megállapítja az adós csődjét, és eljárást indít az adós kötelezettségvállalásainak visszavonása iránt;

adósságátalakítási eljárást indít;

elutasítja a kérelmet; vagy

az eljárást csőd megállapítása nélkül megszünteti.

2.2. Adósságátalakítási eljárás megindítása

A bíróság akkor indít adósságátalakítási eljárást, ha az adósnak fizetőképeségi problémái vannak, de még nem tartósan fizetéseképtelen, különösen akkor, ha az adós fizetőképeségi problémái egyértelműen nem orvosolhatók adósságátalakítási eljárás lefolytatása nélkül, többek között úgy, hogy az adós vagyonát az adósságai fedezése céljából értékesíti, az adóstól észszerűen elvárható mértékben. Úgy kell tekinteni, hogy az adós fizetőképeségi problémákkal küzd, ha a kötelezettségeit azok esedékességekor nem tudja, vagy előreláthatóan nem fogja tudni teljesíteni.

Az adósságátalakítási eljárás megindítása előtt a bíróság megállapítja, hogy az adósnak mekkora összeget kell letétként átutálnia a megbízható szakember díjazásának és költségeinek fedezésére az e célra előírt számlára, valamint azt a határidőt, ameddig az adós köteles ezt megfizetni. A bíróság az adós vagyoni helyzetére figyelemmel engedélyezheti a megállapított összeg eljárás során részletekben történő megfizetését is.

A bíróság elfogadhatatlannak nyilváníthatja az adósságátalakítási eljárás iránti kérelmet, ha:

az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból alapvetően téves vagy hiányos információt szolgáltatott vagyonáról, jövedelméről, hitelezőiről vagy kötelezettségeiről;

az adós nem tesz a szolgáltatott információk hitelességére vonatkozó esküt, vagy nem szolgáltatja a bíróság által kért további információkat;

az adóst csődeljárással, végrehajtási eljárással vagy adóval kapcsolatos vagy a Büntető Törvénykönyv 381. és 381.1. szakaszában említett bűncselekmény miatt elítélték, és a bűnügyi nyilvántartásból nem törölték a büntetett előéletre vonatkozó adatokat;

a kérelem benyújtását megelőző három évben vagy annak benyújtását követően az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból téves vagy hiányos információt szolgáltatott a pénzügyi helyzetéről annak érdekében, hogy az államtól, területi önkormányzattól vagy alapítványtól támogatást vagy egyéb előnyt kapjon, vagy elkerülje az adófizetést;

az adós a megbízható szakember kijelölését megelőző három évben vagy a megbízható szakember kijelölését követően szándékosan vagy súlyos gondatlanságból akadályozta a hitelezői követelések kielégítését, vagy szándékosan a hitelezőknek kárt okozó ügyleteket kötött, és e tekintetben a hitelezők érdekeinek sérelme állhat többek között a vagyon elrejtésében vagy elherdálásában;

az adós nem fizette be a bíróság által a megbízható szakember díjazásának és költségeinek fedezetéül letétként meghatározott összeget az erre a célra előírt számlára.

A bíróság megtagadja az adósságátalakítási eljárás megindítását, ha a kérelem benyújtását megelőző tíz évben már indított az adós adósságának átalakítására irányuló eljárást, vagy úgy határozott az adós kötelezettségvállalásainak visszavonásáról.

Ha a bíróság eljárást indít az adós tartozásának átalakítására, legfeljebb 60 napos határidőt állapít meg, amely alatt a megbízható szakembernek átalakítási tervet kell benyújtania a bírósághoz. Szükség esetén a bíróság a határidőt legfeljebb 30 nappal meghosszabbíthatja.

Ha a bíróság eljárást indít az adós adósságának átalakítására, a csődtörvényben és a végrehajtási eljárási törvénykönyvben előírt ügyletek vagy egyéb cselekmények visszatértetésének határideje meghosszabbodik a megbízható szakember kijelölésétől az adósságátalakítási eljárás lezárásáig terjedő időtartammal, de legfeljebb a megbízható szakember kijelölése vagy a végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyvben meghatározott visszatértetési határidők kezdete előtti nyolc évre.

Az eljárás megindítása után a megbízható szakember az adóssal együttműködve elkészíti az adós adósságátalakítási tervét, és azt az adós nevében és jóváhagyásával benyújtja a bírósághoz jóváhagyásra.

2.3. Csődeljárás és/vagy kötelezettségek alóli mentesítés iránti eljárás megindítása

A bíróság megállapítja a természetes személy adós csődjét, és a csődeljárást a csődtörvényben foglaltak szerint folytatja le. A természetes személy csődeljárásának lefolytatása hasonló a jogi személy csődeljárásának lefolytatásához (lásd az 1.1. pont).

A csőd megállapításával együtt lehetőség nyílik a természetes személy kötelezettségek alóli mentesítés iránti eljárás megindítására. Lehetőség van az adós csődeljárás során nem teljesített kötelezettségei alóli mentesítésére. A csődeljárás alá a csőd megállapítása előtt keletkezett kötelezettségek vonatkoznak. A kötelezettségvállalások visszavonása iránti eljárás főszabály szerint három évig tart. Ezen időszak alatt az adósnak lehetőség szerint teljesítenie kell a hitelezői követeléseket. A csődeljárás során az adós teljes vagyonát értékesítik, és a hitelezői követelések teljesítésére használják fel. Az adósnak jövedelmező tevékenységet is kell végeznie, vagy észszerű erőfeszítéseket kell tennie ilyen tevékenységek megtalálására. Az adós jövedelmét is a hitelezői követelések teljesítésére fordítják. A törvény meghatároz az adós létfenntartásához szükséges szint fedezésére nem lefoglalható összeget, amely nem használható a hitelezői követelések teljesítésére. Ha az adós a hitelezői követelések jelentős részét megfizette, az adós kötelezettségvállalásait a három év elteltéig elteheti, de legkorábban az eljárás megindításától számított egy éven belül visszavonják. Ha az adós kötelezettségeit megszegi, de a kötelezettségszegés nem súlyos, a bíróság legfeljebb egy évvel meghosszabbíthatja az adós kötelezettségvállalásai visszavonásának határidejét. Ha a kötelezettségszegés súlyos, a bíróság megtagadhatja az adós kötelezettségvállalásainak visszavonását.

3. Csődeljárás megindítása természetes személy vagyonára vonatkozóan

Ha az adós halála esetén az adós hagyatéka fizetéseképtelenné válik, csődeljárás megindítása iránti kérelmet lehet benyújtani az adós hagyatéka csődjének megállapítására. Az adós halála esetén az adós vagyonára irányuló csődeljárást az adós jogutódja, az adós végrendeletének végrehajtója vagy az adós hagyatékát kezelő hagyatéki gondnok is kezdeményezheti. Ebben az esetben a csődeljárás megindítása iránti kérelemre alkalmazandó szabályok ugyanazok, mint amikor a kérelmet az adós nyújtja be. A hagyatékra indított csődeljárás a csődtörvény rendelkezései szerint folyik.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetéseképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háruló vagyontárgyakat?

A csőd megállapításakor az adós vagyona csődvagyonná válik, és az adós joga, hogy kezelje a csődvagyonot, rendelkezzen arról, és átruhazza azt, átszáll a vagyonfelügyelőre.

Az adós vagyona a csődöt megállapító határozat alapján válik csődvagyonná, és a hitelezők követeléseinek kielégítésére, valamint a csődeljárás lefolytatásának fedezésére szolgál. A csődvagyon az a vagyon, amellyel az adós a csőd megállapításakor rendelkezik, illetve amelyet a csődeljárás során követel vagy kap vissza, vagy szerez. Nem tartozik a csődvagyonba az adós azon vagyona, amelyre törvény erejénél fogva nem lehet pénzkövetelést támasztani.

Az a vagyon, amelyre törvény erejénél fogva nem lehet pénzkövetelést támasztani, a végrehajtási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozik. A törvény nem kimerítő felsorolást tartalmaz a nem lefoglalható tárgyakról. A nem lefoglalható tárgyak listájának fő célja az adós minimális szociális védelmének biztosítása. A nem lefoglalható tárgyak elidegenítésének tilalma szintén alapvető jogok, például a foglalkozás, a hivatás és a munkahely megválasztásának szabadsága, a vállalkozás szabadsága, az oktatáshoz való jog, a vallás szabadsága, a személyes és családi élet védelmének szükségességéből fakad. Emellett bizonyos tárgyak lefoglalása általánosan elfogadott etikai elvekbe ütközik.

Az ésszerű jogszabályok értelmében korlátozások vonatkoznak a jövedelem lefoglalására is, és a legfőbb cél annak biztosítása, hogy az adós rendelkezzen a saját és eltartottjai fenntartásához szükséges minimális eszközökkel az adós tekintetében folyamatban lévő eljárások feltételeivel összhangban.

A csőd megállapítása után az adós csődvagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezései semmivé válnak. Azok az eszközök, amelyeket a másik fél rendelkezés alapján ruház át, visszaszolgáltatásra kerülnek, ha az eszközök a csődvagyonban maradnak, vagy kompenzálásra kerülnek, ha a csődvagyon az átruházás folytán növekedett. Ha az adós a csőd megállapítása előtt rendelkezett jövőbeli követeléseiről, a csőd megállapítása után keletkezett követelések tekintetében a rendelkezés a csőd megállapításakor semmissé válik. A természetes személy adós a vagyonfelügyelő hozzájárulásával rendelkezhet a csődvagyonról. A vagyonfelügyelő hozzájárulása nélküli rendelkezés semmis.

A csőd megállapítása után a csődvagyonba tartozó, az adóssal szemben fennálló kötelezettség teljesítését csak a vagyonfelügyelő fogadhatja el.

Amennyiben a kötelezettséget az adós javára teljesítették, azt csak akkor lehet teljesítettnek tekinteni, ha a kötelezettség teljesítése érdekében átruházott eszközök a csődvagyonba kerülnek, vagy a csődvagyon az átruházás folytán növekszik. Amennyiben a kötelezettséget az adós javára a csődeljárás hirdetmény közzétételét megelőzően teljesítették, azt csak akkor lehet teljesítettnek tekinteni, ha a kötelezettséget teljesítő személy a teljesítés időpontjában nem tudott és nem is kellett tudnia a csőd megállapításáról.

Átszervezési eljárás megindításakor a vállalkozás megtartja a vállalkozás vagyona feletti rendelkezési jogát, de a szokásos üzleti tevékenység körén kívül eső ügyletekről haladéktalanul értesítenie kell az átszervezési tanácsadót.

Az adósságátalakítási eljárásban a természetes személy adós, függetlenül attól, hogy önfoglalkoztató-e, megtartja vagyona feletti rendelkezési jogát. A kötelezettségek alóli mentesítés iránti eljárásokban – amennyiben ez az eljárás a csődeljárás lezárását követően is folytatódik – az adós jövedelmét a megbízható szakemberre kell engedményezni vagy átruházni. Az adósnak nem kell átruháznia azt a jövedelmet, illetve a jövedelem azon részét, amelyre a végrehajtási törvény rendelkezései szerint fizetési követelés nem érvényesíthető, illetve a megbízható szakembernek a fent említett jövedelmet, vagy annak egy részét vissza kell fizetnie az adós részére.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetésképtelenségi szakértőt?

A csőd megállapításakor a természetes személy adós lemond a csődvagyonát érintő ügyletek megkötésének jogáról, a jogi személy adós pedig lemond bármilyen ügylet megkötésének jogáról.

Az adós a bíróság, az ideiglenes vagyonfelügyelő, a vagyonfelügyelő, a hitelezői választmány és a fizetésképtelenségi osztály számára a csődeljárás előtt és után is haladéktalanul megadja azokat az információkat, amelyekre a csődeljárással kapcsolatban szükségük van, különösen az adós vagyona – beleértve a kötelezettségeket is – és üzleti vagy szakmai tevékenységére vonatkozóan. Az adós köteles a vagyonfelügyelő részére a mérleget és az adós vagyona – beleértve a kötelezettségeket is – vonatkozó, a csőd megállapításának időpontja szerinti leltárt átadni.

A bíróság arra kötelezheti az adóst, hogy a bíróság előtt tegyen esküt arra, hogy a vagyonával, adósságaival és üzleti vagy szakmai tevékenységével kapcsolatban szolgáltatott információk az adós legjobb tudomása szerint helyesek.

Az adós köteles az ideiglenes vagyonfelügyelőnek és a vagyonfelügyelőnek a kötelezettségeik teljesítéséhez segítséget nyújtani.

A csőd megállapítását követően és az eskütétel előtt az adós a bíróság engedélye nélkül nem hagyhatja el Észtországot.

A bíróság pénzbírságot szabhat ki az adósról, vagy kötelező részvételt, illetve őrizetbe vételt rendelheti el, ha a bíróság határozatának nem tesz eleget, vagy ha valamely törvény által előírt kötelezettség teljesítését kívánja biztosítani.

Az adósnak joga van betekinteni a vagyonfelügyelő és a bíróság csőddel kapcsolatos irataiba. A vagyonfelügyelő indokolt esetben megtagadhatja az adós iratbetekintés iránti kérelmét, ha az a csődeljárás lefolytatását veszélyeztetné.

Vagyonfelügyelő

A vagyonfelügyelő a csődvagyonra vonatkozó ügyleteket köt, és egyéb tevékenységeket végez. A vagyonfelügyelő tevékenysége folytán keletkező jogok és kötelezettségek az adóst illetik meg, illetve terhelik. A vagyonfelügyelő feladatkörének megfelelően az adós helyett félként vesz részt a csődvagyon érintő bírósági jogvitákban.

A csőd megállapításakor átszáll a vagyonfelügyelőre az adós csődvagyon kezeléséhez és arról való rendelkezéshez fűződő joga. A jogi személy adós ellen indított csődeljárás során a vagyonfelügyelő a csődvagyonra vonatkozóan bármilyen ügyletet megköt, és bármilyen jognyilatkozatot megtehet. Természetes személy adós csődje esetén a vagyonfelügyelő a csődvagyon tekintetében csak olyan ügyleteket köthet, és csak olyan jognyilatkozatokat tehet a csődvagyonra vonatkozóan, amelyek szükségesek a csődeljárás céljának eléréséhez és a vagyonfelügyelő feladatainak ellátásához.

A vagyonfelügyelő védi az összes hitelező és az adós jogait és érdekeit, és biztosítja, hogy a csődeljárás jogszerű, gyors és pénzügyi szempontból észszerű legyen. A vagyonfelügyelő a gondos és jóhiszemű megbízott körültekintésével kell teljesítenie kötelezettségeit, és mind az összes hitelező, mind az adós érdekeit figyelembe kell vennie.

A vagyonfelügyelő meghatározza a hitelezők követeléseit, kezeli a csődvagyon, megszervezi annak kialakítását, értékesítését és a hitelezők követeléseinek a csődvagyonból történő kielégítését; megállapítja az adós fizetésképtelenségének okait és a fizetésképtelenség bekövetkezésének időpontját; szükség esetén intézkedik az adós üzleti tevékenységének folytatásáról; szükség esetén elvégzi a jogi személy adós felszámolását; jogszabályban előírt esetekben tájékoztatja a hitelezőket és az adóst; beszámol a tevékenységéről, és információt szolgáltat a bíróságnak, a felügyeleti tisztviselőnek és a hitelezői választmánynak a csődeljárásról; ellátja a jogszabályban meghatározott egyéb feladatait. Amennyiben az adós fizetésképtelenségét az ügyvezetés súlyos hibája okozta, a vagyonfelügyelő a keresetindítást megalapozó elegendő információ tudomására jutását követően haladéktalanul köteles kártérítési kereset indítani a hibáért felelős személy ellen. A vagyonfelügyelőt a törvényben biztosított jogai mellett az ideiglenes vagyonfelügyelő jogai is megilletik.

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámításokat igényelni?

Beszámításra kizárólag az észtt csődeljárásokban van lehetőség. A követelések csődeljárás során történő beszámításának feltételei az alábbiak:

a beszámítandó követeléseknek pénzügyi kötelezettségeknek vagy egynemű kötelezettségeknek kell lenniük;

a hitelező kötelezettség teljesítéséhez való jogának és az adós kötelezettségének esedékesnek kell lennie;

a hitelezőnek a hitelezők névjegyzékének jóváhagyásáig beszámítási nyilatkozatot kell tennie az adós felé, és a nyilatkozat nem tartalmazhat feltételt vagy határidőt;

a hitelező azon joga, hogy követelését az adós követelésével szemben beszámítsa, a csőd megállapítása előtt kell, hogy keletkezzen.

Amennyiben az adós követelése bizonytalan feltételhez volt kötve, vagy a csőd megállapításakor még nem volt esedékes, vagy nem azonos nemű kötelezettség teljesítésére irányul, a kötelezettséget csak akkor lehet beszámítani, ha a feltétel bekövetkezett, az adós követelése esedékessé vagy a kötelezettség azonos nemű kötelezettséggé vált. Nincs helye beszámításnak, ha az adós követelése bizonytalan feltételnek bekövetkezése vagy a követelés esedékessé válása azelőtt történik, hogy a hitelező a követelését beszámíthatná.

Amennyiben a hitelező követelése elévült, azt ennek ellenére beszámíthatja, amennyiben a beszámítási jog a követelés elévülése előtt keletkezett. A hitelező olyan követelést is beszámíthat, amely az adósnak a szerződés nemteljesítésével kapcsolatos olyan hibájából ered, amelyet a vagyonfelügyelőnek a csőd megállapítását követően, az adós kötelezettségét elengedő tevékenysége okoz. Amennyiben a szerződéses kötelezettség felosztható, és a hitelező a csőd megállapításáig részben teljesítette kötelezettségét, a hitelező az adós pénzügyi kötelezettségének a hitelezői kötelezettség már teljesített részének megfelelő mértékéig végezhet beszámítást. Amennyiben az adós magán vagy kereskedelmi bérbeadó, és a magán vagy kereskedelmi bérlő az ingatlan bérleti díját az adósnak a csőd megállapítását megelőzően megfizette, a magán vagy kereskedelmi bérlő jogalap nélküli gazdagodás alapján az adós vele szemben fennálló követelésével szemben beszámítással élhet, és a magán vagy kereskedelmi bérlő a szerződés idő előtti megszüntetéséből vagy az attól való elállásból eredő kárigényét is beszámíthatja.

Az engedményezéssel szerzett követelést a csődeljárásban kizárólag akkor lehet beszámítani, ha a követelés engedményezése megtörtént, és az adóst erről legkésőbb három hónappal a csőd megállapítása előtt írásban értesítették. Az adóssal szembeni, engedményezéssel szerzett követelést nem lehet beszámítani, ha az engedményezés az ideiglenes vagyonfelügyelő vagy a megbízható szakember kijelölését megelőző három éven belül történt, és az adós ez idő alatt fizetésképtelen volt, és az engedményezéssel a követelést megszerző személy az engedményezés időpontjában erről tudott vagy tudnia kellett volna.

A zálogjoggal biztosított elismert követelés – ideértve azt is, ha a követelést engedményezés útján szerezték meg – beszámítható, ha a zálogtárgyat olyan vételáron értékesítik, amely megegyezik azzal az összeggel, amelyre a hitelező jogosult lenne a hitelező által magához váltott tárgy értékesítéséből befolyt pénzügyösszegnek a felosztási arányok alapján történő kifizetést megelőzően fizetendő kifizetések és kiadások – például az összevont kötelezettségek és a csődeljárás során felmerült költségek és kiadások – pénz kifizetését megelőző levonása után. A hitelező befizeti a csődvagyonba a vételár azon részét, amelyet a hitelező követelésébe nem lehet beszámítani.

Nem lehet beszámítással élni az alábbi követelések tekintetében: a tartásra vagy a valamely személy egészségének megkárosításából vagy halálából eredő kár megtérítésére irányuló és a fél által a beszámítást kérőnek jogellenesen és szándékosan okozott károkból eredő követelések, a másik fél azon követelései, amelyek vonatkozásában jogszabály alapján nem támasztható fizetési igény; a fél másik féllel szembeni lefoglalt követelése, ha a beszámítást kérő fél a lefoglalást követően szerezte meg a követelést engedményezéssel, vagy a követelés a lefoglalást követően, és a lefoglalt követelésnél később vált esedékessé; olyan követelés, amellyel szemben a másik fél kifogással élhet, vagy a másik fél olyan követelése, amelynek beszámítását törvény egyébként tiltja.

A beszámítást nincs külön szabályozva az átszervezési eljárásban és az adósságátalakítási eljárásban, így arra a kötelmi jogról szóló törvény általános szabályait kell alkalmazni.

6 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

Csődeljárás

A vagyonfelügyelőnek joga van teljesíteni az adós által kötött szerződésből eredő, nem teljesített kötelezettséget, és kötelezni a másik felet, hogy kötelezettségét teljesítse, vagy ha törvény másként nem rendelkezik, felmentheti az adóst a szerződésből eredő kötelezettség teljesítése alól. A vagyonfelügyelő nem mentheti fel az adóst a teljesítés alól, ha a kötelezettség az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett szejjeggyel biztosított. Amennyiben a vagyonfelügyelő folytatja az adós kötelezettségének teljesítését, vagy értesítést küld, hogy a kötelezettséget teljesíteni kívánja, a másik szerződő fél is folytatja kötelezettségének teljesítését. Ebben az esetben a vagyonfelügyelő lemond az adós kötelezettsége teljesítésének megtagadásához való jogáról. Amennyiben a vagyonfelügyelő kötelezi a másik szerződő felet a szerződés teljesítésére, a másik fél követelheti a vagyonfelügyelőtől az adós kötelezettsége teljesítésének biztosítását. A másik fél megtagadhatja kötelezettségének teljesítését, elállhat a szerződéstől, vagy felmondhatja azt, amíg a vagyonfelügyelő nem biztosítja az adós kötelezettségének teljesítését. A másik fél adóssal szembeni olyan követelése, amely olyan kötelezettségből ered, amelyet a kötelezettség másik fél általi teljesítésére történő vagyonfelügyelői felhívás után teljesítettek, konszolidált kötelezettség. Amennyiben a vagyonfelügyelő a csőd megállapítását követően elengedte az adós kötelezettségét, a másik szerződő fél a csőd eljárásban részt vevő hitelezőként előterjeszheti a szerződés nemteljesítéséből eredő követelését. Amennyiben a szerződéses kötelezettség tárgya felosztható, és a másik fél a csőd megállapításáig részben teljesítette kötelezettségét, a másik fél csak a csőd eljárásban részt vevő hitelezőként követelheti az adós pénzügyi kötelezettségének a saját kötelezettsége már teljesített részének megfelelő mértékig történő teljesítését.

A törvény emellett egyes szerződéstípusokra különös szabályokat állapít meg:

ha az adós ingóságokat a csőd megállapítása előtt a tulajdonjog fenntartásával értékesített, és az ingóságok birtokát már átruházta a vevőre, a vevőnek joga van az adásvételi szerződés teljesítését követelni. Ez esetben a vagyonfelügyelő nem engedheti el az adós adásvételi szerződésből eredő kötelezettségét; a magán vagy kereskedelmi bérbeadó csődje nem ad okot a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződés felmondására, kivéve, ha a szerződés így rendelkezik. Amennyiben a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződés a csődöt felmondási okként szerepelteti, a vagyonfelügyelő egy hónapos vagy a szerződésben kikötött ennél rövidebb felmondási idővel felmondhatja azt. A lakás magán bérbeadójának csődje nem ad okot a magán lakásbérleti szerződés felmondására. Amennyiben az ingatlan bérleti díját az adós részére előzetesen, a csőd megállapítását megelőzően kifizették, a magán vagy kereskedelmi bérlet az adós vele szemben fennálló követelésére tekintettel jogalap nélküli gazdagodásra hivatkozva beszámítást végezhet;

a magán vagy kereskedelmi bérlet csődje esetén a magán vagy kereskedelmi bérbeadó kizárólag az általános szabályok szerint mondhatja fel a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződést, és a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződést nem lehet fizetési késedelemre alapítva felmondani, amennyiben a késedelem a csőd eljárás iránti kérelem benyújtását megelőzően fizetendő bérleti díj tekintetében állt be. A vagyonfelügyelőnek jogában áll az adós által kötött magán vagy kereskedelmi bérleti szerződést egy hónapos vagy a szerződésben kikötött ennél rövidebb felmondási idővel felmondani. Amennyiben az ingatlan nem került az adós birtokába a csőd megállapításáig, mind a vagyonfelügyelő, mind a másik fél jogosult elállni a szerződéstől. A szerződéstől való elállás vagy annak felmondása esetén a másik fél a csőd eljárásban hitelezőként vagy beszámítás útján a szerződés idő előtti megszűnéséből eredő kárának megtérítését követelheti;

a magán vagy kereskedelmi bérleti szerződésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni az adós által kötött lízingszerződések tekintetében is.

A vagyonfelügyelőnek jogában áll dönteni a szerződés fenntartásáról vagy annak megszüntetéséről, de amennyiben a másik fél felkéri a vagyonfelügyelőt a jogának gyakorlására, a vagyonfelügyelő köteles haladéktalanul, de legkésőbb hét napon belül értesítést küldeni arról, hogy teljesíti vagy elengedi-e az adós kötelezettségét. A vagyonfelügyelő kérelmére a bíróság ezt az időszakot meghosszabbíthatja. Amennyiben a vagyonfelügyelő nem küld megfelelő időben értesítést a kötelezettség teljesítéséről vagy annak elengedéséről, nem jogosult a másik felet azelőtt kötelezni a szerződés teljesítésére, hogy az adós kötelezettségét teljesítette volna.

Lehetséges, hogy az adós által kötött egyes szerződések visszavonhatók. A bíróság például visszavonja az ideiglenes vagyonfelügyelő kijelölése és a csőd megállapítása közötti időszakban kötött szerződéseket. Az időbeli követelmények mellett a visszavonás másik feltétele, hogy a szerződés a hitelezők érdekeit sértse. Amennyiben a hitelezők érdekei nem sérülnek, és a csődvagyon a visszavonás folytán nem nő, a visszavonás értelmetlen.

Főszabály szerint a csődbe ment adós vagy vagyonfelügyelője nem jogosult a szerződések módosítására. Ennek ellenére a szerződések módosíthatók, ha a csőd megállapítását követően csődegyezség megkötésére került sor. Ebben az esetben az adós és a hitelezők között létrejött megegyezés következményeként lehetséges az adósság csökkentése vagy a fizetési határidő meghosszabbítása. Ugyanezen eredmény az átszervezési és az adósságátalakítási eljáráson keresztül is elérhető. A csődtörvény, az átszervezési törvény és az adósságátalakítási törvény nem rendelkezik külön a követelések engedményezéséről és a kötelezettségek átvállalásáról, így azokra a kötelmi jogról szóló törvény általános szabályai vonatkoznak.

Átszervezési eljárás

Az átszervezési eljárás során lehetőség van a szerződések átszervezési terv révén történő átalakítására.

Semmis az olyan megállapodás, amelynek értelmében a hitelező visszatarthatja a szerződés teljesítését, azonnal lejárttá teheti, felmondhatja vagy bármely más módon valamely vállalkozás kárára a szerződést az átszervezési eljárás iránti kérelem benyújtása, az átszervezési eljárás megindítása, az átszervezési terv jóváhagyása, az adósságvisszatérítetési intézkedések felfüggesztése iránti kérelem benyújtása vagy az ilyen intézkedések felfüggesztése miatt módosíthatja.

A hitelező az intézkedések felfüggesztése alatt nem tarthatja vissza a teljesítést, nem teheti azonnal lejárttá, nem szüntetheti meg és nem módosíthatja más módon a vállalkozás kárára a teljesítésbe nem ment szerződéseket olyan tartozások miatt, amelyek az átszervezési törvényben említett adósságvisszatérítetési intézkedések felfüggesztése előtt keletkeztek, és kizárólag azon tény miatt, hogy azokat a vállalkozás nem fizette meg. A korlátozás nem vonatkozik a hitel- és finanszírozási szerződésekre. Ha a korlátozás előírása a hitelező számára aránytalanul megterhelő, a bíróság azt idő előtt megszüntetheti.

Az átszervezési tervben munkaszerződésből vagy származékos ügyletből eredő követelések nem alakíthatók át.

Adósságátalakítási eljárás

Megbízható szakember kijelölése esetén a hitelező pénzügyi kötelezettség fizetésképtelenségi eljárás iránti kérelem benyújtása előtti megszegésére hivatkozással nem mondhat fel az adóssal kötött olyan szerződést, illetve nem tagadhatja meg erre hivatkozva kötelezettségének teljesítését. Semmis az a megállapodás, amelynek értelmében a hitelező a fizetésképtelenség megállapítása iránti kérelem benyújtásakor vagy az adósságátalakítási terv

jóváhagyásakor valamely szerződést felmondhat. Ha a szerződés további teljesítése a hitelezővel szemben tisztességtelen és az adós szempontjából szűkségtelen, különösen akkor, ha nem valószínűsíthető az adósságátalakítási eljárás megindítása vagy szűkségtelen a szerződés teljesítésének folytatása annak érdekében, hogy az adósságátalakítási eljárás lefolytatásához, a bíróság a hitelező indítványára engedélyezheti a hitelezőnek a szerződés felmondását.

Azok a kötelezettségek, amelyek az adósságátalakítás iránti kérelem benyújtását követően kötött vagy esedékessé váló folyamatos szerződésekből fakadnak, az adósságátalakítási eljárás során átalakíthatók. Az adósságátalakítási terv előírhatja, hogy az adós által az adósságátalakítás iránti kérelem benyújtását megelőzően kötött és az adóssal szemben az adósságátalakítás iránti kérelem benyújtását követően esedékessé váló pénzügyi kötelezettséget keletkeztető hitelszerződés vagy más folyamatos szerződés az adósságátalakítási terv jóváhagyásával megszűnik. A szerződés megszűnésére az adós oldalán felmerülő okokból történő rendkívüli felmondás jogkövetkezményeit kell alkalmazni. Az adósnak a szerződés megszűnéséből fakadó kötelezettségei átalakíthatók az adósságátalakítási tervben. Amennyiben lízingszerződésből eredő kötelezettség átalakítására kerül sor, a lízingbe adó hitelező az adósságátalakítási terv jóváhagyását követő egy héten belül rendkívüli felmondással felmondhatja a szerződést.

7 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

A csőd megállapítását követően a csődeljárásban részt vevő hitelezők kizárólag a csődeljárásban terjeszthetik elő az adóssal szembeni követeléseiket. A vagyonfelügyelőt értesíteni kell az adóssal szemben a csőd megállapítását megelőzően keletkezett összes követelésükről, függetlenül azok alapjától, illetve esedékességétől. Csőd megállapítása esetén az adós ellen indított végrehajtási eljárásokat megszüntetik, és a hitelező köteles a vagyonfelügyelőnek bejelenteni az igényét.

Az átszervezési és az adósságátalakítási eljárásban az átszervezési terv, illetve az adósságátalakítási terv érvényességi ideje alatt csak azon hitelezők nem indíthatnak új eljárást, akiknek követelése az adott tervben szerepel. Az átszervezés során a végrehajtási eljárásokat felfüggesztik, a munkaviszonyból eredő követelésekre vonatkozó végrehajtási eljárások kivételével. Az adósságátalakítási eljárásban a bíróság ideiglenes jogvédelem céljából a fizetéseképtelenségi eljárás iránti kérelem benyújtását vagy elbírálását megelőzően is felfüggesztheti a végrehajtási eljárásokat. A kérelem elfogadhatónak nyilvánítása esetén a bíróság az adósságátalakítási terv jóváhagyásáig vagy az eljárás lezárásáig felfüggeszti az adós vagyonával kapcsolatban pénzügyi visszatérítetéseire indított végrehajtási eljárásokat (vagy kötelező végrehajtást).

8 Milyen hatást gyakorol a fizetéseképtelenségi eljárás a fizetéseképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

Csődeljárás

A csődvagyont, illetve a csődvagyonba vonható eszközöket érintő vitákban az adós helyett a vagyonfelügyelőt illeti meg a bírósági eljárásban félként való részvétel joga. Amennyiben a csődvagyont érintően az adós által más személlyel szemben indított kereset vagy benyújtott más kérelem tárgyában a csőd megállapítása előtt indult bírósági eljárásban tárgyalást tartanak, vagy az adós bírósági eljárásban harmadik félként vesz részt, a vagyonfelügyelő – feladatkörének megfelelően – az adós helyett részt vehet az eljárásban. Amennyiben a vagyonfelügyelő ezekben az eljárásokban nem vesz részt, az adós felperesként, kérelmezőként, vagy harmadik félként továbbra is részt vehet az eljárásban.

Ha az adóssal szemben vagyoni követelés áll fenn, vagy az adósnak a csődeljárás elrendelése előtt kezdődött bírósági eljárásban a közjogi pénzügyi követeléssel kapcsolatban kiállított közigazgatási aktus elleni fellebbezés van folyamatban, de a követelésről vagy fellebbezésről még nem született határozat, a bíróság megtagadja a követelés vagy fellebbezés tárgyalását, kivéve büntetőeljárásban pénzbüntetés kiszabását vagy elkobzás vagy annak helyettesítése elrendelését, polgári eljárásban tartási kötelezettséggel kapcsolatos követelés, illetve szabálysértés miatt kiszabott pénzbüntetés elleni fellebbezés elbírálását. A bíróság a felperes kérelmére folytatja az eljárást, ha valamely magasabb fokú bíróság a csődöt megállapító határozatot hatályon kívül helyezi, és a csődeljárás iránti kérelmet elutasító határozat jogerőre emelkedik, vagy ha a csődeljárást csőd megállapítása nélkül megszüntetik. Amennyiben az adóssal szemben bizonyos vagyontárgy csődvagyon alóli kivételére irányuló, a csőd megállapítása előtt indult bírósági eljárás van folyamatban, a bíróság a követelésről tárgyalást tart. Ebben az esetben a vagyonfelügyelő képviselheti az adóst az eljárásban. A vagyonfelügyelőt alperesként az adós jogai és kötelezettségei illetik meg, illetve terhelik. Amennyiben a vagyonfelügyelő az eljárásban nem vesz részt, az eljárás a felperes kérelmére folytatódhat.

Ha az adóssal szemben vagyoni követelés áll fenn, vagy az adós részére a csődeljárás elrendelése előtt kezdődött bírósági eljárásban a közjogi pénzügyi követeléssel kapcsolatban kiállított közigazgatási aktus elleni fellebbezésnek van helye, a vagyonfelügyelő a csőd megállapítása után fellebbezést nyújthat be az adós nevében. Az adós a vagyonfelügyelő jóváhagyásával fellebbezhet. Az adós a büntetőeljárásban pénzbüntetés kiszabása vagy elkobzás vagy annak helyettesítése elrendelés, büncselekmény elkövetésével okozott kár megtérítése, illetve szabálysértési eljárásban pénzbírság kiszabása ellen a vagyonfelügyelő hozzájárulásától függetlenül benyújthat fellebbezést. Amennyiben az adóssal szembeni közigazgatási intézkedést bíróság előtt megtámadják, a közigazgatási intézkedés megtámadására nyitva álló határidőt felfüggesztik.

Az a személy, akinek az adóssal szemben az adós csődeljárása után esedékessé váló tartási igénye van, e követelés tekintetében nem hitelező a csődeljárásban, és ez a követelés a csődeljárásban nem érvényesíthető. Ezt a követelést a bírósághoz lehet benyújtani, és a bírósági eljárás a csődeljárás alatt is lefolytatható.

Átszervezési eljárás és adósságátalakítási eljárás

Az átszervezési kérelem benyújtását követően az eljáró bíróság a vállalkozásnak az átszervezési tanácsadó hozzájárulását tartalmazó kérelme alapján dönthet úgy, hogy a vállalkozással szemben pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat az átszervezési terv jóváhagyásáig vagy az átszervezési eljárás lezárásáig felfüggeszti, kivéve, ha a még el nem bírált kérelmet munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti követelésre alapították. Természetes személy fizetéseképtelenség megállapítása iránti kérelmének befogadásakor a bíróság megbízható szakembert jelöl ki, ezt követően a bíróság felfüggesztheti az adóssal szembeni pénzügyi követeléssel kapcsolatos bírósági eljárásokat, amelyekben még nem hoztak ítéletet. A bíróság felfüggesztheti az eljárást a csőd megállapításáig, az adósságátalakítási terv jóváhagyásáig vagy az eljárás lezárásáig.

9 Mik a hitelezők fizetéseképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

A hitelezők részvétele a csődeljárásban

A hitelező képviseli követelését a csődeljárásban. A hitelezők legkésőbb a csődeljárási hirdetmény *Ametlikud Teadaandedben* történő közzétételét követő két hónapon belül kötelesek a vagyonfelügyelőt értesíteni az adóssal szemben a csőd megállapítását megelőzően keletkezett összes követelésükről, függetlenül azok jogalapjától, illetve esedékességétől. A vagyonfelügyelőt a követelésről írásos bejelentésben kell értesíteni (hitelezői igénybejelentés). A kérelmek elleni védekezés írásban történik. Miután minden hitelező bejelentette a vagyonfelügyelőnek követeléseit, a vagyonfelügyelő elkészíti a hitelezők előzetes névjegyzékét. A névjegyzéket tanulmányozásra bemutatják a hitelezőknek. A hitelezőknek és az adósnak lehetősége van valamennyi hitelező követelésével szemben kifogás benyújtására. A vagyonfelügyelőnek is be kell nyújtania kifogásait, ha erre oka van. Ezt követően azok a hitelezők, akiknek a követelése ellen kifogást nyújtottak be, kifejtik véleményüket a vagyonfelügyelőnek. A vagyonfelügyelő a követelések, kifogások és az ezekkel kapcsolatos vélemények alapján elkészíti a hitelezők végleges névjegyzékét, és jóváhagyásra benyújtja a bírósághoz. A biztosítéki jogokat az általuk

biztosított követelésekkel együtt védik. A követelés, annak rangsorolása, illetve annak biztosítása akkor tekinthető elfogadottnak, ha sem a vagyonfelügyelő, sem a többi hitelező nem támadja meg ezeket a követelések védelmére összehívott gyűlésen, és a bíróság jóváhagyja a hitelezők névjegyzékét. Az elfogadott követelés vagy annak rangsora utólag nem támadható meg.

Amellett, hogy minden hitelező a saját követelését és annak védelmét képviseli, a hitelezők a hitelezők általános értekezletén keresztül részt vesznek a csődeljárás lefolytatásában is. A hitelezők általános értekezletén hagyják jóvá a vagyonfelügyelő kijelölését, és választják meg a hitelezői választmányt, döntenek az adós vállalkozásának folytatásáról vagy megszüntetéséről, jogi személy adós esetén az adós felszámolásáról, csődegyezséget hoznak létre, a törvényben meghatározott keretek között döntenek a csődvagyon értékesítésére vonatkozó kérdésekben, követeléseket védenek meg, döntenek a vagyonfelügyelő tevékenységével szemben emelt kifogásokról, döntenek a hitelezői választmány tagjainak díjazásáról és a törvényben a hitelezők általános értekezlete hatáskörébe utalt egyéb kérdésekben. Amennyiben a hitelezők általános értekezlete hitelezői választmányt választ, ez utóbbi egyik kötelezettsége, hogy a csődeljárás során az összes hitelező érdekeit védje.

A hitelezők részvétele az átszervezési eljárásban

Az átszervezési tanácsadó haladéktalanul tájékoztatja a hitelezőket az átszervezési eljárás megindításáról és a vállalkozással szembeni követelésük adósságok listája szerinti mértékéről. Ennek érdekében a tanácsadó a hitelezőknek átszervezési értesítést küld. Amennyiben egy hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani az átszervezési terv alapján, nem ért egyet az átszervezési értesítésben szereplő tájékoztatással, a hitelező az átszervezési értesítésben meghatározott határidőn belül írásos értesítést küld az átszervezési tanácsadónak, amelyben ismerteti, hogy az átszervezési értesítésben szereplő követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, úgy kell tekinteni, hogy a hitelező elfogadja a követelés mértékét. Az átszervezési tanácsadó ellenőrzi a követeléssel nem értő hitelező követelésének jogszerűségét, és értékeli, hogy az átalakítandó követelés bizonyított-e, továbbá tájékoztatja a bíróságot azokról a követelésekről, amelyek ténylegesen nem állnak fenn, amelyek mértéke nem egyértelmű, illetve amelyek esetében a követelés jogszerűsége vagy bizonyítottsága nem értékelhető. Amennyiben az átszervezési tanácsadó nem ért egyet a hitelező értesítésében foglaltakkal, az értesítést a bizonyítékokkal együtt haladéktalanul továbbítja a bíróság felé, és indokolja, hogy miért nem ért egyet az értesítésben foglalt információkkal. Az átszervezési tanácsadó állításait indokolja. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról és terjedelméről.

A hitelezők részvétele az adósságátalakítási eljárásban

Az adósságátalakítási eljárás azokat a hitelezőket érinti, akiknek adóssal szembeni követelése az adósságátalakítás iránti kérelem benyújtását megelőzően esedékessé vált. Ezenkívül a folyamatos szerződésből eredő, a fizetéseképtelenségi eljárás megindítása iránti kérelem benyújtását követően keletkezett vagy esedékessé vált kötelezettségek bizonyos feltételek mellett átalakíthatók.

Az átalakítási terv elkészítését követően és a bírósághoz történő benyújtása előtt a megbízható szakember haladéktalanul átadja azt a kérelemmel, az adós vagyonának és tartozásainak listájával és egyéb mellékletekkel együtt azoknak az átalakítási tervben meghatározott hitelezőknek, akiknek a követeléseit át kívánják alakítani. Az adósságátalakítási terv hitelezőnek való kézbesítésekor a bíróság a hitelező számára az adósságátalakítási terv kézhezvételétől számított legalább kéthetes, de legfeljebb négyhetes határidőt állapít meg arra, hogy a bíróság vagy a tanácsadó felé véleményt nyilváníthasson. A hitelező véleményt nyilvánít arra vonatkozóan, hogy egyetért-e az adós követeléssel és biztosítékkal kapcsolatban szolgáltatott információival, az adós adósságszámításával és az adós által javasolt adósságátalakítási módszerrel. Amennyiben a hitelező nem ért egyet az adós által javasolt adósságátalakítási módszerrel, jeleznie kell, hogy az adósság másfajta átalakításához hozzájárulna-e. A megbízható szakember feltünteti a véleménynyilvánítás elmaradásának következményeire is. A megbízható szakember a hitelezők véleményét az átszervezési tervvel együtt megküldi a bíróságnak.

Ha a hitelező, akinek a követelését átalakítják, nem ért egyet a követelés nagyságával és a tartozások listáján szereplő egyéb adatokkal, a hitelező a meghatározott határidőn belül kérelmet nyújt be a megbízható szakemberhez, amelyben kifejti azokat a körülményeket, amelyekkel a tartozások listáján nem ért egyet, és bizonyítékokat nyújt be kifogásaihoz. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen kérelem, feltételezendő, hogy a hitelező egyetért a követelés mértékével. Amennyiben a megbízható szakember nem ért egyet a hitelező kérelmében foglaltakkal, a kérelmet az átszervezési tervvel együtt haladéktalanul továbbítja a bíróság felé, és alátámasztja, hogy miért nem ért egyet a kérelemben foglalt információkkal. Az átszervezési tervvel együtt a megbízható szakember a hitelezők által benyújtott véleményeket, beadványokat és bizonyítékokat is benyújtja a bírósághoz. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság a terv jóváhagyásakor dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról és terjedelméről. Szükség esetén a bíróság előzetesen meghallgatja az adóst és az érintett hitelezőt. A bíróság megtagadhatja a hitelezői követelés nagyságának meghatározását, vagy annak csak részbeni meghatározását, ha az átalakítani kívánt követelés a bíróság álláspontja szerint ténylegesen nem létezik, annak nagysága nem egyértelmű, vagy nem lehet észszerűen értékelni az átalakítani kívánt követelés jogszerűségét vagy bizonyítottságát. Az átszervezési terv elfogadásától az abban előírt jogkövetkezmények irányadók az adósságra és arra a személyre, akinek a jogait az átszervezési terv érinti.

A hitelezők részvétele a kötelezettségvállalások visszavonása iránti eljárásokban

Ha kötelezettségvállalások visszavonása iránti eljárás indul, arra a csőd bejelentésével egyidejűleg kerül sor. A csődeljárás folyamata alatt a hitelezők a csődeljárásra vonatkozó rendelkezések szerint vesznek részt az eljárásban. Ha a csődeljárás lezárul, és azt követően is folytatódik a kötelezettségvállalások visszavonása iránti eljárás, a csődeljárásban követeléseiket előterjesztő azon hitelezők, akiknek a követelését vagy követelésének egy részét nem lehetett kielégíteni, kötelezettségvállalások visszavonása időtartama alatt kifizetésre jogosultak.

Az adós kötelezettségvállalásai visszavonására irányuló eljárás során a csődeljárásban részt vevő hitelezők – ideértve azokat a csődeljárás hitelezőket is, akik a csődeljárás során követeléseiket nem jelentették be – nem támaszthatnak fizetési igényt az adós vagyonával szemben. Azok a hitelezők, akiknek az adóssal szembeni követelése a csődeljárás kihirdetését követően keletkeztek, az adós kötelezettségvállalásai visszavonására irányuló eljárás során nem támaszthatnak fizetési igényt a megbízható szakembernek átutalandó pénzeszegek tekintetében.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetéseképtelenségi szakértő a fizetéseképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

Az adós vagyona a csődöt megállapító határozat alapján válik csődvagyonná, és a hitelezők követeléseinek kielégítésére, valamint a csődeljárás lefolytatásának fedezésére szolgál. A csődvagyon az a vagyon, amellyel az adós a csőd megállapításakor rendelkezik, illetve amelyet a csődeljárás során követel vagy kap vissza, vagy szerez. Nem tartozik a csődvagyonba az adós azon vagyona, amelyre törvény erejénél fogva nem lehet pénzkövetelést támasztani.

A csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyont, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. A csőd megállapítása után az adós csődvagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezései semmivé válnak. A csőd megállapítása előtt a bíróság megtilthatja az adósnak, hogy a vagyon vagy a vagyon egy része felett az ideiglenes vagyonfelügyelő hozzájárulása nélkül rendelkezzen.

A vagyonfelügyelő birtokba veszi az adós vagyonát, és a csődöt megállapító határozat meghozatalát követően haladéktalanul megkezdi a csődvagyon kezelését. A vagyonfelügyelő törvény eltérő rendelkezésének hiányában visszaköveteli az adós harmadik felek birtokában lévő eszközeit a csődvagyon részére. A csődvagyon kezelése minden olyan csődvagyonnal kapcsolatos tevékenységet magában foglal, amely a csődvagyon megőrzéséhez és a csődeljárás lefolytatásához szükséges, valamint jogi személy adós esetén, vagy ha az adós egy szervezet, az adós tevékenységének irányítását, önfoglalkoztató adós esetében pedig az adós üzleti tevékenységének szervezését is. A jogi személy adós elleni csődeljárás során a vagyonfelügyelőt a jogi

személyen belül működő ügyvezető szerv olyan jogai és kötelezettségei illetik meg, illetve terhelik, amelyek a csődeljárás céljával nem ellentétesek. A vagyonfelügyelő felelőssége az ügyvezető szerv tagjának felelősségével egyezik meg.

A vagyonfelügyelő csak a bíróság engedélyével köthet a csődvagyonra vonatkozó készpénzes ügyletet. A vagyonfelügyelő nem teljesíti a hitelezők felé készpénzes kifizetést a vagyonfelosztás arányában. A vagyonfelügyelő csak a hitelezői választmány hozzájárulásával köthet a csődeljárás szempontjából különösen jelentős ügyletet. Különösen jelentős ügyletek elsősorban a kölcsönök, illetve a csődvagyonban szereplő vállalkozás esetén bármely, a vállalkozás rendszeres üzleti tevékenységének körén kívüli eső ügyletek. A vagyonfelügyelő nem köthet ügyletet saját magával vagy hozzátartozójával a csődvagyonnal kapcsolatban vagy annak terhére, illetve nem köthet hasonló jellegű vagy egyébként összeférhetetlen ügyleteket, és nem fogadhat el ellenszolgáltatást az ilyen ügyletek következtében felmerült költségekért.

A vagyonfelügyelő a hitelezők első általános értekezletét követően megkezdheti a csődvagyon értékesítését, amennyiben a hitelezők a gyűlésen ellenkező döntés nem születik. Amennyiben az adós fellebbezéssel él a csődöt megállapító határozattal szemben, az adós vagyonát hozzájárulása nélkül a körzeti bírósághoz benyújtott fellebbezés tárgyalása előtt nem lehet értékesíteni. E korlátozások nem vonatkoznak a különösen romlandó, értéküket gyorsan elvesztő vagy csak különösen nagy költségek árán tárolható vagy megőrizhető vagyontárgyakra. Amennyiben az adós vállalkozásának üzleti tevékenysége folytatódik, a vagyontárgyak értékesítésére nincs lehetőség, ha ez az üzleti tevékenység folytatását akadályozza. Amennyiben csődegyezségi javaslatot nyújtanak be, a vagyontárgyakat csak akkor lehet a csődegyezés elfogadása előtt értékesíteni, ha a hitelezők általános értekezlete – a csődegyezségi javaslattól függetlenül – úgy dönt, hogy az értékesítésre sor kerülhet. A csődvagyont árverésen, a végrehajtási eljárásról szóló törvényben meghatározott eljárás szerint értékesítik.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

Az adós csődvagyonával szemben előterjesztendő követelések

Az adóssal szemben a csőd megállapítása előtt keletkezett követeléseket az adós csődvagyonra ellen kell előterjeszteni azok jogalapjától és esedékességétől függetlenül. A csőd megállapításakor törvény eltérő rendelkezése hiányában az adóssal szemben minden hitelező követelése azonnal esedékessé válik. Amennyiben egy hitelező a bírósághoz már benyújtotta keresetét, de annak elbírálására még nem került sor, a bíróság felfüggeszti az eljárást, és a hitelezőnek a vagyonfelügyelőnél kell követelését előterjesztenie. Amennyiben egy hitelező a bírósághoz már benyújtotta keresetét, és a bíróság azt jogerősen elbírálta, a hitelezőnek követelését továbbra is a vagyonfelügyelőnél kell előterjesztenie, de a követelést megvédettnek kell tekinteni. Amennyiben az adós a bírósági döntést megtámadhatta volna, az a vagyonfelügyelő teheti meg.

A csődeljárás megindítása után keletkezett követelések kezelése

A csőd megállapítását követően a csődeljárásban részt vevő hitelezők kizárólag a csődtörvényben meghatározott eljárás keretei között terjeszthetik elő az adóssal szembeni követeléseiket. A követeléseket csak a vagyonfelügyelőnél lehet előterjeszteni, és csak azok a követelések terjeszthetők elő, amelyek a csőd megállapítását megelőzően keletkeztek. A csőd megállapítását követően keletkezett követeléseket a csődeljárás lezárása előtt nem lehet előterjeszteni. Figyelembe kell venni, hogy jogi személyek esetében a csődeljárás lezárása többnyire a jogi személy felszámolásával jár, ennek következtében pedig a csődeljárást követően nincs többé olyan személy, akivel szemben a követelést elő lehetne terjeszteni. Ezért elővigyázatosnak kell lenni, és a csődben lévő jogi személlyel való ügyletkötés során e kockázatot figyelembe kell venni. A természetes személlyel szemben a csődeljárás során felmerült követelések a csődeljárást követően is érvényesíthetők az általános eljárás szerint, de ez bizonyos korlátozások hatálya alá tartozik, ha a természetes személy adós kötelezettségvállalásai visszavonása iránti eljárás is folyik. A csődeljárás során a jogi személy adós jogellenes magatartása következtében keletkezett kártérítési kötelezettségek konszolidált kötelezettségek, ennek megfelelően az adós kötelezhető arra, hogy azokat a csődeljárás alatt, az általános szabályok szerint teljesítse. A csődvagyonra vonatkozó végrehajtási eljárás lefolytatása szintén lehetséges a teljesítendő kötelezettségek tekintetében.

Felmerülhet olyan helyzet is, hogy az adós a csőd megállapítása után a csődvagyonba tartozó vagyontárgyra vonatkozóan rendelkezik. Az ilyen rendelkezés semmis, mivel a csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyont, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. Amennyiben az adós ennek ellenére rendelkezést tesz, a másik fél által a rendelkezés alapján átruházott eszközöket visszaszolgáltatják, ha azok bekerültek a csődvagyonba, vagy megfelelő kompenzációt biztosítanak, ha a csődvagyon az átruházás folytán nőtt. Amennyiben az adós a csőd megállapításának napján rendelkezett a vagyontárgyról, vélemezendő, hogy a rendelkezésre a csőd megállapítását követően került sor. Ha az adós a csőd megállapítása előtt rendelkezett jövőbeli követeléseiről, a csőd megállapítása után keletkezett követelések tekintetében a rendelkezés a csőd megállapításakor semmissé válik. A természetes személy adós a vagyonfelügyelő hozzájárulásával rendelkezhet a csődvagyonról. A vagyonfelügyelő hozzájárulása nélküli rendelkezés semmis.

Az átszervezési eljárás és az adósságátalakítási eljárás megindítása után keletkezett követelések kezelése

Az átszervezési terv érvényességi ideje alatt nem lehet az átszervezési terv tárgyát képező követelésre alapított keresetet benyújtani. Egyéb követelések tekintetében lehetséges kereset benyújtása. Az adósságátalakítási terv érvényességi ideje alatt nem lehet az adósságátalakítási terv tárgyát képező követelésre alapozott keresetet vagy kérelmet benyújtani. Egyéb követelések tekintetében lehetséges kereset benyújtása. Az adósságátalakítási terv jóváhagyása nem korlátozza a hitelező ahhoz való jogát, hogy az adósságátalakítási tervben nem szereplő követelés tekintetében bírósági eljárást indítson. A hitelező bíróság előtt támadhatja meg a követelés mértékét is a jóvá nem hagyott összeghatárig.

Az adós átszervezési vagy adósságátalakítási iránti kérelmének benyújtása az adóssal szembeni követelések elévülését megszakítja. Az átszervezési kérelem benyújtását követően az eljáró bíróság a vállalkozásnak az átszervezési tanácsadó hozzájárulását tartalmazó kérelme alapján dönthet úgy, hogy a vállalkozással szemben pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat az átszervezési terv jóváhagyásáig vagy az átszervezési eljárás lezárásáig felfüggeszti, kivéve, ha az érvényesített igény munkaviszonyból eredő vagy tartás fizetése iránti, még el nem bírált követelés. Az adósságátalakítás iránti kérelem elfogadhatónak nyilvánítása esetén a bíróság felfüggeszti az adóssal szemben még el nem bírált pénzügyi követelés tárgyában folyamatban lévő bírósági eljárásokat az adósságátalakítási terv jóváhagyásáig vagy az eljárás lezárásáig.

Az átszervezési terv nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, akit egy vállalkozás kötelezettségének teljesítéséért egyetemleges helytállási kötelezettség terhel. Az adósságátalakítási terv jóváhagyása nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, aki az adós kötelezettségének teljesítéséért együttesen és egyetemlegesen felelős.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A követelések csődeljárásban történő előterjesztésére, vizsgálatára és elfogadására vonatkozó szabályok

A hitelezők legkésőbb a csődeljárási hirdetmény *Amellikud Teadaandedben* történő közzétételét követő két hónapon belül kötelesek a vagyonfelügyelőt értesíteni az adóssal szemben a csőd megállapítását megelőzően keletkezett összes követelésükről, függetlenül azok jogalapjától, illetve esedékességétől. A csőd megállapításakor az adóssal szemben minden hitelező követelése azonnal esedékessé válik. A vagyonfelügyelőt a követelésről írásos bejelentésben kell értesíteni (hitelezői igénybejelentés). A hitelezői igénybejelentés határozza meg a követelés tartalmát, alapját, mértékét, valamint azt, hogy a követelés biztosított-e. Az igénybejelentéshez csatolni kell az abban megfogalmazott körülmények bizonyítására szolgáló dokumentumokat.

A követelések védelme írásbeli eljárásban történik. A biztosítéki jogokat az általuk biztosított követelésekkel együtt védik. A vagyonfelügyelő a követelések benyújtott bizonyítékai alapján előzetes hitelezői névjegyzéket készít. A hitelezői követelések ellen minden hitelező és az adós kifogást nyújthat be. Szükség esetén a vagyonfelügyelőnek is kifogást kell benyújtania. Ezután a kifogással érintett hitelezők lehetőséget kapnak arra, hogy véleményt nyilvánítsanak a kifogásról. A vagyonfelügyelő a követelések benyújtott bizonyítéka, a kifogások és vélemények alapján elkészíti a hitelezők végleges névjegyzékét, és jóváhagyásra benyújtja a bírósághoz.

A hitelezői névjegyzék jóváhagyásakor a bíróság a névjegyzékhez mellékelt, előterjesztett kifogásokat, véleményeket, kérelmeket és beadványokat érdemben elbírálja, meghatározza a követelések nagyságát, rangsorát és felosztási arányait, valamint bírósági végzéssel jóváhagyja a hitelezők névjegyzékét. A követelés, annak rangsorolása, illetve annak biztosítása akkor tekinthető elfogadottnak, ha sem a vagyonfelügyelő, sem a többi hitelező nem nyújt be kifogást azok ellen, illetve a kifogást benyújtó vagyonfelügyelő vagy hitelező a kifogást visszavonja. A kifogás visszavonásához kérelmet kell benyújtani a bírósághoz.

A következőket védekezés nélkül elfogadottnak kell tekinteni:

a hatályos bírósági határozattal vagy a választottbíróságnak a végrehajtási eljárási törvénykönyv 2. § (1) bekezdésének 6. vagy 61. pontja szerinti végrehajtási okiratnak minősülő határozatával kielégített követelések;

a végrehajtási eljárási kódex 2. § (1) bekezdésének 6. vagy 61. pontja szerinti végrehajtási okiratnak minősülő választottbírósági határozat által elismert biztosítéki jogok vagy az ingatlan-nyilvántartásba, hajórajstromba, kereskedelmi zálogjegyzékbe vagy értékpapír-nyilvántartásba bejegyzett biztosítéki jogok; az egységes szabadalmi bíróság hatályos és az egységes szabadalmi bíróság létrehozásáról szóló megállapodás (HL C 175., 2013.6.20., 1. o.) 82. cikkében meghatározott határozataival és végzésével kielégített követelések;

a külföldi államok bíróságainak Észtországban végrehajthatóan nyilvánított vagy elismerés nélkül végrehajtható határozatai;

a végrehajtási eljárásról szóló törvénykönyv 2. szakaszának (1) bekezdésében említett közigazgatási okirattól eredő, közjogi pénzügyi kötelezettségek teljesítésére irányuló követelések, ha a közigazgatási okirat megtámadásának határideje a csődeljárás megindítása előtt lejárt, valamint abban az esetben is, ha az ilyen követelések külföldi állam olyan hivatalos okiratából erednek, amelyet Észtországban végrehajthatóvá nyilvánítottak vagy amely elismerés nélkül végrehajtható.

A hitelezők bírósági határozattal jóváhagyandó névjegyzéke a következőket tartalmazza:

a vállalkozás neve;

a hitelező cégjegyzékszáma vagy személyi azonosítója;

a hitelező elismert követelésének nagysága;

az elismert követelés rangsora és a felosztási arány;

hogya a követelés biztosítéki joggal biztosított-e;

a követelés szolidaritási kötelelem-e, vagy feltételes ügyletből vagy másodlagos feltételt tartalmazó közigazgatási okirattól eredő követelés;

a követelést az adós megkifogásolta-e.

A követelések átszervezési és adósságátalakítási eljárásban történő előterjesztésére, vizsgálatára és elfogadására vonatkozó szabályok

Az átszervezési eljárásban az adós terjeszti be az adósságok listáját, amely feltünteti az összes vele szemben érvényesíthető követelést és azok hitelezőit.

Ennek megfelelően maguk a hitelezők nem terjesztenek elő követeléseket. Amennyiben egy hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani az átszervezési terv alapján, nem ért egyet követelésének az átszervezési eljárásban meghatározott mértékével, írásos értesítést küld az átszervezési tanácsadónak, amelyben ismerteti, hogy az átszervezési értesítésben szereplő követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, úgy kell tekinteni, hogy a hitelező elfogadja a követelés mértékét. Az adós kifogással élhet a hitelező által megfogalmazott véleménnyel szemben, de köteles álláspontját alátámasztani. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról és terjedelméről.

Az adósságátalakítási eljárás során az adós beadványban ad áttekintést tartozásairól, a megbízható szakember pedig részletes listát készít a tartozásokról. Az adósságátalakítási terv ismerteti az átalakítani kívánt követeléseket és az átalakítás adós által kért módját. Az átszervezési eljáráshoz hasonlóan maguk a hitelezők itt sem terjesztenek elő követeléseket. Amennyiben egy hitelező, akinek követelését át kívánják alakítani, nem ért egyet az adósságok listájában az adós által feltüntetett információval, a bíróság által meghatározott határidőn belül értesítést küld a bíróságnak vagy – amennyiben a bíróság így rendelkezik – a tanácsadónak, amelyben leírja, hogy a követelés mely részeivel nem ért egyet, és bizonyítékokat szolgáltat ezen álláspontjának alátámasztására. Amennyiben az előírt határidőig nem érkezik ilyen értesítés, úgy kell tekinteni, hogy a hitelező elfogadja a követelés mértékét. Amennyiben az adós vagy a tanácsadó nem ért egyet a hitelező értesítésében foglaltakkal, az értesítést a bizonyítékokkal együtt haladéktalanul továbbítja a bíróság felé, és indokolja, hogy miért nem ért egyet az értesítésben foglalt információkkal. A ténybeli előadások és az előterjesztett bizonyítékok alapján a bíróság dönt a hitelező fő- és mellékkövetelésének mértékéről és a biztosíték fennállásáról.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

Főszabály szerint a hitelezőket egyenlően kell kezelni. Ennek ellenére bizonyos hitelezőkre meghatározott kivételeket kell alkalmazni, amelyek következtében ők előjogokkal rendelkeznek.

Mielőtt az arányos kifizetésekre sor kerülne, a csődeljáráshoz kapcsolódó kifizetéseket az alábbi sorrendben kell teljesíteni a csődvagyonból:

a vagyontárgyak kizárásából vagy visszatéríttetéséből származó követelések;

az adósnak és eltartottjainak fizetendő tartás;

a hagyatékot érintő csődeljárásban az öröklési törvény 142. § (1) bekezdésének 1. pontjában említett költségek;

konzolidált kötelezettségek;

a csődeljárás során felmerült költségek és kiadások.

E kifizetések után a hitelezők követeléseit az alábbi sorrendben elégítik ki:

elfogadott, biztosított követelések;

egyéb, határidőn belül előterjesztett, elfogadott követelések;

egyéb, határidőn túl előterjesztett, de elfogadott követelések;

a hagyatékot érintő csődeljárásban az öröklési törvény 142. § (1) bekezdésének 3. pontja szerinti követelések, valamint a kötelező részre vonatkozó igények. Ha valamely szerződés a hitelezői követelés kielégítését a fent megjelölnél alacsonyabb rangsorolással írja elő, a követelés a szerződésben előírt rangsorban kerül kielégítésre. Ez azt jelenti, hogy figyelembe lehet venni a kötelezettségek önkéntes alárendelését.

Egyetemlegesen felelős adósok esetén az adós kötelezettsége tekintetében polgári jogi felelősséget meg lehet állapítani. Ebben az esetben az egyetemlegesen felelős adós – az adós fizetéseképtelenségétől függetlenül – felel a hitelezőnek. Amennyiben az egyetemlegesen felelős adós kielégíti a hitelező által az adós ellen előterjesztett kötelezettség egy részét, e részt a követelésből levonják.

Lehetség van arra is, hogy az adós kötelezettségét törvény alapján harmadik félre ruházzák át. Amennyiben a munkáltató válik fizetéseképtelenné, azaz megállapítják a munkáltató csődjét, vagy megszüntetik a csődeljárást, a munkavállaló számára minden, a munkáltató fizetéseképtelenségének megállapítását

megelőző munkabért és szabadságot megtérítenek, valamint minden, a fizetéseketelenség megállapítását megelőzően vagy követően a munkaszerződés felmondásakor esedékes juttatást kifizetnek. Amennyiben a munkáltató fizetéseketelenség, a csődeljárásban az esedékes, de nem teljesített munkanélküliségi biztosítások tekintetében az állam jár el hitelezőként.

Az átszervezési eljárásban és az adósságátalakítási eljárásban nem lehet csődvagyonról beszélni, és a követelések az átszervezési terv vagy az adósságátalakítási terv szerint kerülnek kielégítésre. Az átszervezési terv nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, akit egy vállalkozás kötelezettségének teljesítéséért egyetemleges helytállási kötelezettség terhel. Amennyiben a vállalkozás kötelezettségéért egyetemlegesen helytállási kötelezettséget viselő személy a kötelezettséget teljesíti, a vállalkozástól csak a kötelezettség olyan mértékű megtérítését követelheti, amelyért a vállalkozás az átszervezési terv szerint felelős. Az adósságátalakítási terv jóváhagyása nem mentesíti kötelezettségének teljesítése alól azt a személyt, aki az adós kötelezettségének teljesítéséért együttesen és egyetemlegesen felelős. Amennyiben az adós kötelezettségéért együttesen és egyetemlegesen felelős személy a kötelezettséget teljesíti, ő az adóssal szemben csak a kötelezettség olyan mértékű teljesítését követelheti, amelyért az adós az adósságátalakítási terv szerint felelős.

14 Mik a fizetéseketelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

A csődeljárás lezárása és a lezárás hatásai

A csődeljárás megindítása iránti kérelemmel kapcsolatos eljárás a csőd megállapítása előtt lezárható. A bíróság csődeljárás megindítása iránti kérelem tárgyalása után megállapítja a csődöt, a kérelmet elutasítja vagy az eljárást csőd megállapítása nélkül megszünteti.

A bíróság az adós fizetéseketelenségétől függetlenül, a csőd megállapítása nélkül szünteti meg az eljárást, ha az adós vagyona nem fedezi a csődeljárás költségeit, és a vagyontárgyak visszaszerzésére vagy visszakövetelésére, vagy az ügyvezető szerv tagja elleni keresetindításra nincs lehetőség. A bíróság az adós fizetéseketelenségétől függetlenül, a csőd megállapítása nélkül megszüntetheti az eljárást akkor is, ha az adós vagyona elsősorban visszaszerzésre irányuló követelésekből vagy harmadik személyek elleni követelésből áll, és e követelések kielégítésére kevés az esély. A bíróság nem szünteti meg az eljárást csőd megállapítása nélkül, amennyiben az adós, a hitelező vagy harmadik fél a bíróság által a csődeljárás során felmerült költségek és kiadások fedezésére letétként meghatározott összeget az erre a célra előírt számlára átutalja, vagy ha a bíróság helyt ad a fizetéseketelenségi osztály kérelmének, hogy a csődeljárást nyilvános nyomozásként jogi személy adós tekintetében. Amennyiben a jogi személy adós elleni csődeljárást szüntetik meg, az ideiglenes vagyonfelügyelő felszámolási eljárás nélkül az eljárás lezárásáról hozott ítélet jogerőre emelkedésétől számított két hónapon belül felszámolja a jogi személyt. Amennyiben a csődeljárás megszüntetésékor az adósnak bármilyen vagyona van, első helyen az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazása és indokolt költségei kerülnek kielégítésre.

A csődeljárás befejeződhet az eljárás csőd megállapítása nélküli megszüntetésével, a csődeljárás csőd okainak megszűnését követő megszüntetésével, a hitelezők hozzájárulásával a zárójelentés jóváhagyásakor, a csődegyezség elfogadásával vagy a törvényben meghatározott egyéb okokból.

A bíróság a csődeljárást csőd megállapítása nélkül zárja le, ha a csődvagyon nem elegendő az összevont kötelezettségek, valamint a csődeljárás során felmerült költségek és kiadások fedezésére. Jogi személy adós esetében a bíróság javaslatot tesz a fizetéseketelenségi osztálynak csődeljárás nyilvános nyomozásként történő lefolytatása iránti kérelem benyújtására, észszerű határidőt biztosítva a kérelem benyújtására. Ha a kérelemnek helyt adnak, az eljárást nem zárják le, és az nyilvános nyomozásként folytatódik.

A bíróság az adós kérelmére szünteti meg a csődeljárást, ha a csődeljárás alapjául szolgáló okok megszűntek, feltéve, hogy az adós bizonyítja, hogy nem fizetéseketelenség, vagy ha a csődöt arra tekintettel állapították meg, hogy valószínűsítették, hogy a jövőben válna fizetéseketelenné, bizonyítja, hogy nem valószínű, hogy fizetéseketelenné válik. Ha a csődeljárást azért szüntetik meg, mert az annak alapjául szolgáló okok megszűntek, a jogi személyt nem szüntetik meg.

A bíróság az adós kérelmére szünteti meg a csődeljárást, ha a követelésüket határidőn belül előterjesztő hitelezők hozzájárultak az eljárás lezárásához. Ha a jogi személy adós véglegesen fizetéseketelenség, a bíróság az eljárást lezáró ítéletében dönt a jogi személy adós felszámolásáról.

A csődeljárások a zárójelentés jóváhagyásával zárulnak, amelyet a vagyonfelügyelő terjeszt a hitelezői választmány és a bíróság elé. A zárójelentésben a vagyonfelügyelő tájékoztatást nyújt a csődvagyonról és az annak értékesítése során befolyt összegről, a kifizetésekről, a hitelezők által elfogadott követelésekről, a benyújtott és a még be nem nyújtott keresetekről stb. A hitelezők a bíróság előtt kifogással élhetnek a zárójelentéssel szemben. A bíróság dönt a zárójelentés jóváhagyásáról és a csődeljárás lezárásáról. A bíróság a zárójelentést nem hagyja jóvá, és ítéletében a vagyonfelügyelőnek visszaküldi a csődeljárás folytatása céljából, ha a zárójelentésből az derül ki, hogy az adós vagy a hitelezők jogai a csődeljárás során sérültek.

A csődeljárás csődegyezség megkötésével is lezárulhat. A csődegyezség az adós és a hitelezők közötti, az adósságok kifizetésére vonatkozó megállapodás, amely az adósságok csökkentését vagy a fizetési határidő meghosszabbítását tartalmazza. Csődegyezséget a csődeljárás során, a csőd megállapítását követően, az adós vagy a vagyonfelügyelő javaslatára lehet kötni. A hitelezők általános értekezlete a csődegyezség elfogadásáról határozatban dönt. A bíróság dönt a csődegyezség jóváhagyásáról. A bíróság a csődeljárást a csődegyezséget jóváhagyó ítéletével zárja le.

Amennyiben a csődeljárás a csőd megállapítását követő két éven belül nem zárul le, a vagyonfelügyelő a csődeljárás lezárásáig hat havonta jelentést tesz a hitelezői választmánynak és a bíróságnak. Ebben a jelentésben a vagyonfelügyelő ismerteti a csődeljárás elhúzódásának okait, és tájékoztatást nyújt az értékesített és a nem értékesített csődvagyonról, valamint a csődvagyon kezeléséről. A bíróság, törvény eltérő rendelkezése hiányában, a csődeljárás lezárásakor felmenti a vagyonfelügyelőt. A bíróság megtagadhatja a vagyonfelügyelő felmentését, ha a csődeljárás lezárásakor a csődvagyon még nem került teljes mértékben értékesítésre, a csődvagyonra tekintettel még pénzüsségeket fizetnek ki, a vagyonfelügyelő által indított kereseteket még nem tárgyalták, vagy a vagyonfelügyelőnek szándékában áll, vagy kötelessége keresetet indítani. Ebben az esetben a vagyonfelügyelő a csődeljárás lezárását követően is folytatja tevékenységét. Amennyiben a csődeljárás végét és a vagyonfelügyelő felmentését követően a csődvagyonba kifizetés érkezik, a felosztás során letétbe helyezett pénzüsszeg elérhetővé válik, vagy nyilvánvalóvá válik, hogy a csődvagyon olyan vagyontárgyakat tartalmaz, amelyeket a felosztási terv elkészítése során nem vettek figyelembe, a bíróság hivatalból, illetve a vagyonfelügyelő vagy a hitelező kérelmére ítéletében utólagos felosztásról dönthet.

Az átszervezési eljárás lezárása és a lezárás hatásai

Az átszervezési eljárás befejeződik, ha azt idő előtt megszüntetik, az átszervezési tervet hatályon kívül helyezik, az átszervezési tervet idő előtt végrehajtják, vagy az átszervezési terv végrehajtására az abban megszabott határidő lejár. Amennyiben az átszervezési tervet idő előtt hajtják végre, az átszervezési eljárás akkor zárul le, ha a vállalkozás az átszervezési terv végrehajtására szabott határidőn belül az átszervezési tervben vállalt összes kötelezettségét teljesítette.

Az átszervezési eljárást idő előtt csak az átszervezési terv jóváhagyását megelőzően lehet lezárni. A bíróság idő előtt megszünteti az átszervezési eljárást, amennyiben a vállalkozás az együttműködési kötelezettségét megszegi, vagy a bíróság által az átszervezési tanácsadó vagy szakértő díjazására és költségeire tekintettel megállapított összeget nem helyezi letétbe, az átszervezési tervet nem hagyják jóvá, a vállalkozás erre irányuló kérelmet terjeszt elő, az átszervezési eljárás megindításának okai megszűnnek, a vállalkozás vagyonát felélték, vagy a hitelezők érdeke sérült, az átszervezési tervet nem nyújtották be határidőn belül, vagy a követelésről helytelen információt nyújtottak be. Amennyiben a bíróság idő előtt zárja le az átszervezési eljárást, az átszervezési eljárás megindításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik.

Az átszervezési terv végrehajtására szabott határidő leteltével az átszervezési eljárást lezárják.

Az átszervezési eljárás befejeződhet az átszervezési terv hatályon kívül helyezésével is. Az átszervezési tervet hatályon kívül helyezik, ha a vállalkozást az átszervezési terv jóváhagyása után csődbüncselekmény vagy végrehajtási eljárással kapcsolatos más büncselekmény miatt elítélik, a vállalkozás az átszervezési tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha az átszervezési terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy a vállalkozás az átszervezési tervben foglalt kötelezettségét teljesíteni képtelen, az átszervezési tanácsadó kérelme alapján, ha a felügyeleti díjat nem fizetik meg, vagy ha a vállalkozás a felügyeleti kötelezettség ellátása során nem működik együtt kellő mértékben az átszervezési tanácsadóval, vagy az átszervezési tanácsadónak nem adja át a felügyeleti kötelezettségének ellátásához általa kért információkat, ha a vállalkozás kérelmet nyújt be az átszervezési terv hatályon kívül helyezése céljából, vagy ha a vállalkozás csődjét megállapítják. Amennyiben a bíróság hatályon kívül helyezi az átszervezési tervet, az átszervezési eljárás megindításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik. Az átszervezési eljárás megindításának következményei közé tartozik az esetleges későbbi csődeljárásban vagy végrehajtási eljárásban előírt visszatérítetési határidők meghosszabbítása is. Ez a következmény nem szűnik meg.

Az adósságátalakítási eljárás lezárása és a lezárás hatásai

Az adósságátalakítási eljárás befejeződhet az adósságátalakítás iránti kérelem elutasításával, az adósságátalakítási terv hatályon kívül helyezésével, az eljárás lezárásával vagy az adósságátalakítási tervben az annak végrehajtására szabott határidő lejártával. Amennyiben az adósságátalakítási tervet idő előtt hajtják végre, az adósságátalakítási eljárás akkor zárul le, ha az adós az adósságátalakítási terv végrehajtására szabott határidőn belül az adósságátalakítási tervben vállalt összes kötelezettségét teljesítette.

A bíróság az adósságátalakítási tervet az adós kérelmére, az adós csődjének megállapítását követően hatályon kívül helyezi. A bíróság az adósságátalakítási tervet hatályon kívül helyezi, ha az adós az adósságátalakítási tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha az adósságátalakítási terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy az adós az abban foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, az adósnak nincs már a fizetőképességét érintő problémája, vagy azt sikeresen megoldotta, az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból tárgyi szempontból téves vagy hiányos információt szolgáltatott vagyonáról, jövedelméről, hitelezőiről vagy kötelezettségeiről, az adós az adósságátalakítási tervben nem szereplő hitelezője számára kifizetést teljesített, ezzel jelentősen sértve a hitelezők érdekeit, az adós a felügyeleti kötelezettség ellátása során nem működik együtt kellő mértékben a bírósággal vagy a tanácsadóval, vagy nem adja át a felügyeleti kötelezettség ellátásához szükséges információkat, vagy ha a bíróság által a tanácsadó vagy szakértő díjazására és költségeire tekintettel megállapított összeget nem helyezi letétbe. Az adósságátalakítási terv hatályon kívül helyezésével az adósságátalakítás iránti kérelem elfogadásának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik. A szerkezetátalakítási eljárás megindításának következményei közé tartozik az esetleges későbbi csődeljárásban vagy végrehajtási eljárásban előírt visszatérítetési határidő meghosszabbítása is. Ez a következmény nem szűnik meg.

15 Melyek a hitelezőket a fizetése képtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

A hitelezők jogai a csődeljárás lezárását követően

A csődeljárás lezárását követően azokat a követeléseket, amelyeket a csődeljárás során előterjeszthettek volna, de ezt nem tették meg, és azokat a követeléseket, amelyeket előterjesztettek, de azok kielégítése nem történt meg, illetve amelyekkel szemben az adós kifogással élt, a hitelezők az általános szabályok szerint előterjeszthetik az adóssal szemben. Ebben az esetben a kamat és a késedelmi kamat számítása során nem veszik figyelembe a csődeljárás időtartamát.

Ha a természetes személy adóst felmentik a csődeljárás során nem teljesített kötelezettségei alól, a hitelezők által az adóssal szemben a csődeljárásban előterjesztett követelések – ideértve azon hitelezők követeléseit is, akik a csődeljárásban követelésüket nem terjesztették elő, kivéve a szándékosan, jogsértő magatartással okozott károkért való kártérítést és a gyermek- vagy szülőtartást – megszűnnek.

A csődeljárás lezárását követően a hitelezők az adóssal szemben fennálló, a csődeljárásban kielégítést nem nyert konszolidált követeléseiket is előterjeszthetik. Azok a csődeljárás során felmerülő követelések, amelyeket a csődeljárásban nem lehetett előterjeszteni, az általános szabályok szerint szintén előterjeszthetők az adóssal szemben. Ebben az esetben az elévülési idő a csődeljárás lezárásakor kezdődik. A hitelező csődeljárásban elfogadott követelésének a csődeljárásban ki nem elégített mértékéig az ítélet a végrehajtható okirat, kivéve, ha az adós a követeléssel szemben kifogást nyújtott be, vagy a bíróság a hitelező követelését elfogadta.

A hitelezők jogai az átszervezési eljárás lezárását követően

Amennyiben az átszervezési eljárást az átszervezési terv végrehajtására szabott határidő leteltével zárják le, a hitelező az átszervezési terv alapján átalakított követelését csak az átszervezési tervben meghatározott, de az alapján ki nem elégített mértékig érvényesítheti.

Amennyiben az átszervezési tervet hatályon kívül helyezik, vagy azt idő előtt megszüntetik, az átszervezési eljárás megindításának minden jogkövetkezménye visszamenőleges hatállyal megszűnik. Azon hitelező vállalkozással szemben fennálló követelése, akinek követelését az átszervezési terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül. Figyelembe kell azonban venni a hitelező átszervezési terv végrehajtásából származó előnyeit.

A hitelezők jogai az adósságátalakítási eljárás lezárását követően

Amennyiben az adósságátalakítási terv végrehajtására szabott határidő letelik, a hitelező a terv alapján átalakított követelését csak a tervben meghatározott, de annak alapján ki nem elégített mértékig érvényesítheti. Ha a tervet hatályon kívül helyezték, azon hitelező adóssal szemben fennálló követelése, akinek követelését az adósságátalakítási terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül. Tekintettel kell azonban lenni a hitelezőnek az adósságátalakítási terv végrehajtásából származó hasznaira.

16 Ki viseli a fizetése képtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

Csődeljárás

Amennyiben a csődeljárás iránti kérelemnek helyt adnak, vagy a csődeljárás csődegyezséggel zárul, a csődeljárás költségeit a csődvagyonból fizetik meg.

Amennyiben a bíróság a hitelező csődeljárás iránti kérelmét elutasítja, vagy az eljárás azért zárul le, mert a hitelező a csődeljárás iránti kérelmét visszavonja, a csődeljárás költségeit a hitelező fizeti meg. A csődeljárás megszüntetése esetén a bíróság a csődeljárással kapcsolatos költségek viselésének arányáról a körülményekre tekintettel határoz.

Amennyiben az adós kérelme alapján indult eljárást csőd megállapítása nélkül szüntetik meg, és az adós vagyona a kifizetéseket nem fedezi, a bíróság kötelezi az adóst az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és indokolt költségeinek megfizetésére, de dönthet úgy is, hogy azokat állami forrásokból kell fedezni. Az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazását és költségeit állami forrásokból a havi minimálbér összegéig lehet fedezni (beleértve a jogszabály által előírt adót, kivéve a hozzáadottérték-adót). A bíróság nem rendeli el az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és költségeinek állami forrásokból történő kifizetését, amennyiben az adós, a hitelező vagy harmadik fél az ideiglenes vagyonfelügyelő díjazásának és költségeinek a bíróság által meghatározott összegét az erre előírt számlára letétbe helyezi.

Hasonló eljárást kell alkalmazni a természetes személy adós által vagy ellene benyújtott, fizetése képtelenség megállapítása iránti kérelem esetén is. A természetes személy számára ideiglenes vagyonfelügyelő helyett megbízható szakembert neveznek ki.

Átszervezési eljárás

Átszervezési eljárás megindítása esetén a bíróság határidőt szab a vállalkozásnak, amelyen belül a vállalkozás köteles az átszervezési tanácsadó díjazásának és költségeinek bíróság által meghatározott összegét az erre előírt számlára letétbe helyezni. Amennyiben a vállalkozás ezt az összeget nem helyezi letétbe, a bíróság az átszervezési eljárást megszünteti. Az átszervezési tanácsadó díjazásának és költségeinek mértékét az átszervezési tanácsadó felmentésekor vagy az átszervezési terv jóváhagyásakor a bíróság határozza meg az átszervezési tanácsadó tevékenységéről és költségeiről szóló jelentés alapján.

Amennyiben a bíróság az átszervezési eljárás során szakértőket alkalmaz, a szakértőknek joguk van az eljárásuk során szükséges és igazolt költségeik megtérítésére, illetve a feladataik ellátásáért díjazásra. A megtérítendő szakértői díj és költség mértékéről a bíróság dönt. A szakértő díjazásának megállapítása során a bíróság meghallgathatja a vállalkozást is.

Adósságátalakítási eljárás

Az adós viseli az adósságátalakítási eljárás során felmerült költségeket. A hitelezők maguk viselik eljárási költségeiket. A bíróság kötelezheti az adóst a hitelező eljárási költségeinek megfizetésére, ha az adós szándékosan nem megalapozott adósságátalakítás iránti kérelmet nyújtott be, vagy más módon eljárási költségeket okozott a hitelezőknek hamis adatok vagy szándékosan megalapozatlan kérelem vagy kifogás előterjesztésével. Amennyiben az adósságátalakítási tervet végrehajtják, az adós nem köteles az állami eljárási költségkezdményeket megtéríteni. Ha adósságátalakítási eljárás indul, a bíróság megállapítja azt az összeget, amelyet az adósnak letétként kell átutálnia a megbízható szakember díjazásának és költségeinek fedezésére az erre a célra előírt számlára. Ha a bíróság szakértőt rendel ki, meghatározhatja azt az összeget is, amelyet az adósnak előzetesen át kell utálnia a szakértő díjának és költségeinek megtérítésére.

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

Csődeljárás

A csőd megállapításakor az adós azon joga, hogy kezelje a csődvagyont, és rendelkezzen arról, átszáll a vagyonfelügyelőre. A csőd megállapítása után az adós csődvagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezései semmiek. A természetes személy adós a vagyonfelügyelő hozzájárulásával rendelkezhet a csődvagyonról. A vagyonfelügyelő hozzájárulása nélküli rendelkezés semmis.

A bíróság visszatérítési eljárásban visszavonja az adós minden olyan ügyletét vagy egyéb jognyilatkozatát, amelyet a csőd megállapítását megelőzően kötött vagy teljesített, és amely a hitelezők érdekeit sérti. Amennyiben a visszatérítetés hatálya alá tartozó ügyletet vagy jognyilatkozatot az ideiglenes vagyonfelügyelő kijelölése és a csőd megállapítása közötti időszakban kötötték vagy teljesítették, az ügyletről vagy jognyilatkozatról vélemezendő, hogy az a hitelezők érdekeit sérti.

Az adós, bármely hitelező vagy a vagyonfelügyelő kérheti, hogy a bíróság hitelesítse meg a hitelezők általános értekezlete határozatát, ha a határozat törvénybe ütközik, vagy azt nem a törvényben meghatározott eljárásban hozták, illetve ha a határozat megtámadásának jogát a törvény közvetlenül biztosítja. A hitelezők általános értekezlete határozatának hatályon kívül helyezése akkor is kérhető, ha az a hitelezők közös érdekeit sérti.

Ha a természetes személy adós kötelezettségei alóli mentesítés céljából indult eljárás, a bíróság a hitelező kérelmére az ítélet kihirdetésétől számított egy éven belül hatályon kívül helyezheti az adóst a csődeljárásban nem teljesített követelése alól mentesítő ítéletét, ha nyilvánvalóvá válik, hogy az adós a kötelezettségei alól történő mentesítésre irányuló eljárás során szándékosan megsértette kötelezettségeit, és ezzel jelentős mértékben akadályozta a hitelezők követelésének kielégítését.

Amennyiben az adós és a hitelezők a csőd megállapítását követően csődegyezséget kötnek, a bíróság hatályon kívül helyezheti a csődegyezséget, ha az adós az abból eredő kötelezettségeit nem teljesíti, öt csődbűncselekmény vagy végrehajtási eljárással kapcsolatos más bűncselekmény miatt elítélik, vagy ha a csődegyezés érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy az adós a csődegyezésben foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni. A csődegyezés hatályon kívül helyezése minden abban részes hitelezőt érint, és ezzel a hitelezők összességét védi.

Átszervezési eljárás

A bíróság hatályon kívül helyezi az átszervezési tervet, ha a vállalkozást az átszervezési terv jóváhagyása után csődbűncselekmény vagy végrehajtási eljárással kapcsolatos más bűncselekmény miatt elítélik, a vállalkozás az átszervezési tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha az átszervezési terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy a vállalkozás az átszervezési tervben foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, az átszervezési tanácsadó kérelme alapján, ha a felügyeletre tekintettel juttatott díjat nem fizetik meg, vagy ha a vállalkozás felügyeleti kötelezettségének ellátása során nem működik együtt kellő mértékben az átszervezési tanácsadóval, vagy az átszervezési tanácsadónak nem adja át a felügyeleti kötelezettségének ellátásához általa kért információkat, vagy a vállalkozás kérelme alapján, vagy ha a vállalkozás csődjét megállapítják. Azon hitelező vállalkozással szemben fennálló követelése, akinek követelését az átszervezési terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül, és figyelembe kell venni a hitelezőnek az átszervezési terv végrehajtásából származó előnyeit is.

Adósságátalakítási eljárás

A bíróság az adósságátalakítási tervet hatályon kívül helyezi az adós kérelme alapján, vagy ha az adós csődjét megállapítják, vagy ha az adós az adósságátalakítási tervben foglalt kötelezettségét lényegesen megszegi, ha az adósságátalakítási terv érvényességi ideje legalább felének leteltét követően egyértelmű, hogy az adós az abban foglalt kötelezettségét képtelen teljesíteni, az adósnak nincs már a fizetőképességét érintő problémája, vagy azt sikeresen megoldotta, és a hitelezők követeléseinek átalakítása a körülmények lényeges megváltozása miatt velük szemben többé már nem méltányos, ha az adós szándékosan vagy súlyos gondatlanságból tárgyi szempontból téves vagy hiányos információt szolgáltatott vagyonáról, jövedelméről, hitelezőiről vagy kötelezettségeiről, az adós az adósságátalakítási tervben nem szereplő hitelezője számára kifizetést teljesített, ezzel jelentősen károsítva a hitelezők érdekeit, az adós nem működik együtt kellő mértékben a bírósággal vagy a tanácsadóval a felügyeleti kötelezettség ellátása során, vagy nem adja át a felügyeleti kötelezettség ellátásához szükséges információkat, vagy ha a bíróság által megállapított összeget nem helyezi letétbe. Azon hitelező adóssal szemben fennálló követelése, akinek követelését az adósságátalakítási terv alapján átalakították, annak eredeti összegében visszaállításra kerül. Tekintettel kell azonban lenni a hitelezőnek az adósságátalakítási terv végrehajtásából származó hasznaira.

Utolsó frissítés: 24/08/2023

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.